

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
November 19, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 c.

ANTRADIENIS – TUESDAY, LAPKRITIS – NOVEMBER 19, 1996

Nr. 226

Lietuva ragina suartinti „partnerystės” ir NATO nares

Vilnius, lapkričio 18 d. (BNS) – Lietuvos atstovai Briuselyje pasisakė už savitarnos principą plėtojant „Partnerystės vardan taikos”, kad skirtingų interesų turinčios šalys galėtų siekti individualių santykių su NATO.

Lietuva ir kitos Vidurio Europos šalys vertina „partnerystę” kaip kelią į NATO narystę, tuo tarpu nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS) valstybės tokių tikslų nesiekia.

Taikos partnerystės plėtra penktadienį aptarta jos dalyvių ir NATO atstovų susitikime Briuselyje, kuriam pirmininkavo sąjungos generalinio sekretoriaus pavaduotojas Sergio Balanzino. Lietuvai jame atstovavo URM daugiašalių santykių skyriaus vedėjas pavaduotojas Kęstutis Jankauskas ir Lietuvos atstovas ryšiams su NATO Eitvydas Bajarūnas, pirmininko pranešė URM informac-

cijos skyrius.

Susitikimo dalyviai siūlė plėtoti partnerystę, kad ji apimtų bendradarbiavimą ne tik taikos palaikymo, bet ir visose NATO operacijose. Šalys, siekiančios NATO narystės, ragino mažinti skirtumą tarp sąjungos narių ir aktyvių partnerystės dalyvių bei įtraukti partnerių valstybių atstovus į NATO regioninių vadaviečių veiklą.

Pasak URM spaudos skyriaus susitikime buvo „palankiai sutiktas siūlymas įkurti partnerių valstybės NATO atstovybes”.

Lietuva bei kitos partnerės sveikino JAV pasiūlymus įkurti Atlanto Partnerystės tarybą (Atlantic Partnership Council), sujungiant Šiaurės Atlanto Bendradarbiavimo Tarybą ir „Partnerystės vardan taikos” programą.

Narystė ES – kompensacija už nepriėmimą į NATO

Vilnius, lapkričio 18 d. (BNS) Jungtinės Valstijos spaudžia Europos Sąjungą greičiau priimti Baltijos valstybes, kad kompensuotų atidedamą NATO narystę, teigia įtakingas britų laikraštis.

Dienraštis „Financial Times” žiniomis, spalio pabaigoje Briuselyje įvyko neoficialus NATO ir Europos Komisijos atstovų pasitarimas, kuriame dalyvavo sąjungos generalinis sekretorius Javier Solana ir Komisijos igaliojotinis ES plėtimo klausimais Hans van den Broek.

JAV raginamos NATO šalių vyriausybės kitų metų viduryje turėtų atrinkti pirmuosius kandidatus, kurie į plečiamą sąjungą galėtų įstoti 1999 metais.

Trumpame realiausių kandidatų sąrašo minimos Čekija, Lenkija ir Vengrija, o Baltijos šalims JAV yra nurodžiusios laukti, atsižvelgiant į Rusijos poziciją.

Siekdamas sušvelninti smūgį Baltijos valstybėms ir skubindamas ES plėtimą, Vašingtonas spaudžia Briuselį išpareigoti priimti Lietuvą, Latviją ir Estiją per pirmąją ES plėtimo laikotarpį iki šio amžiaus pabaigos. Pasak „Financial Times”,

toks „turgus” trikdo Europos Komisiją ir ES nares, kurios nori plėtoti sprendimus atidėti iki 1997 m. pabaigos ar 1998 m. pradžios. Europos Komisija yra nurodžiusi 2002 metus kaip realiausią datą naujų narių iš Rytų Europos priėmimui.

Tačiau ši data bus paskirta tik praėjus pusmečiui po tebevykstantios tarpvyriausybines ES konferencijos, po ilgo kandidatų tikrinimo ir planuojamo Europos vieningos valiutos įvedimo 1999 metais.

Lietuva ne kartą yra pareiškus, kad siekia tapti ES nare iki 2000, tačiau pabrėžė, kad lygia greta turėtų vykti ir priėmimo į NATO procesas.

NATO ir Europos Komisijos atstovų susitikimą lėmė ir mažesnių Europos šalių raginimas labiau koordinuoti bendrus veiksmus, nes jos nuogąstauja, kad JAV, D. Britanija, Prancūzija ir Vokietija sudarė „uždara būrelį” aiškintis santykiams su Maskva dėl NATO plėtimo.

Pasak aukštų Briuselio diplomato, tai buvo pirmas tokio pobūdžio susitikimas, kuris suardė šaltojo karo tradiciją riboti ES ir NATO ryšius.

LDDP ir liberalai nori kreiptis į Konstitucinį teismą

Vilnius, lapkričio 18 d. (BNS) – Lietuvos liberalų sąjunga ir Lietuvos demokratine darbo partija kreipėsi į Lietuvos prezidentą Algirdą Brazauską, prašydamos perduoti Konstituciniam teismui jų skundą dėl Baltijos 20-sios apygardos Klaipejoje rinkimų rezultatų ir Pasvalio-Panevėžio 47-osios apygardos rezultatų.

Baltijos apygardoje konservatorius Rimantas Didžiokas nedideliu skirtumu nugalėjo liberalų sąjungos pirmininką Eugenijų Gentvilą, o 47-oje apygardoje konservatorius Antanas Matulas taip pat labai nedidele persvara nugalėjo LDDP kandidatą, žemės ūkio ministrą Vytautą Einorį.

Vyriausijai rinkimų komisijai skelbiant patvirtintus rinkimų rezultatus, prašymus juos užprotestuoti galima buvo pateikti per 24 valandas. Prezidentas A. Brazauskas iki trečiadienio turi

laiko apsispręsti, ar paremti šiuos prašymus. BNS žiniomis, jeigu prezidentas įtikins argumentai, jis kreipis į Konstitucinį teismą.

Liberalų sąjungos valdyba prašo, kad Konstitucinis teismas ištirtų ir priimtų sprendimą, dėl faktų, kurie buvo užfiksuoti akte, surašytame dalyvaujant policijos pareigūnams. Akte nurodyta, kad buvo atplėstas vienos apylinkės maišas, į kurį buvo sudėti rinkimų biuleteniai pažeistas jo antspaudas, atplėsti vokai ir galima įtarti, kad buvo raustasi po biuletenius.

LDDP prezidiumo prašymas motyvuojamas tuo, kad rinkimų išvakarėse per televiziją buvo parodyta kompromituojanti medžiaga, galėjusi padaryti įtakos rinkimams. Taip pat, remiamasi stebėtojų skundais, kad kai kurie negaliojantys biuleteniai buvo suskaičiuoti konservatorių kandidatui naudai.

Siemot sausio 14 d. Čikagoje architekto Alberto Kerelio iniciatyva buvo įkurtas Lietuvos Tėvynės sąjungos (LKS) rėmėjų sambūris. Organizacija rėmė Tėvynės sąjungą aukomis, drąsinaučių žodžiu, ruošė Pasaulio lietuvių centre renginius, kurių metu Tėvynės sąjungos vadovai turėjo galimybę pasisakyti.

Jono Tamaliūčio nuotr.: Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, spalio 24 d. Tėvynės sąjungos rėmėjų sambūrio posėdžio dalyviai (iš kairės) stovi – Albertas Kerelis (valdybos pirm.), Ramojus Mozoliauskas, Vytautas Mikūnas, Rimas Gurauskas, Vytautas Narutis, Algirdas Stepaits, Liudas Slenys, Tadas Bukaveckas, Adolfas Jalionis, Leonas Maskaliūnas, Edvardas Zabarskas, Vytautas Peseckas; sėdi Laimutė Stepaitytė ir Audra Slenytė.

Seimas rinksis į paskutinį posėdį

Vilnius, lapkričio 18 d. (BNS) – Antradienį ketvirtasis Lietuvos Seimas rinksis į paskutinį savo posėdį.

Ketverių metų kadencija vainikuojančiame parlamento posėdyje numatoma priimti Mobilizacijos ir mobilizacijos rezervo ruošimo įstatymą, Žmogaus audinių ir organų donorystės ir

transplantacijos įstatymą, Kelių transporto kodeksą bei Vaistų įstatymą.

Konservatorių pirmininkas Vytautas Landsbergis pasiūlė Seimui priimti pareiškimą dėl įvykių Baltarusijoje, nes sekamadienį milicija ir specialiosios paskirties OMON daliniai susidūrė su demonstrantais, pro-

Medikai savo problemas spręs su konservatoriais

Vilnius, lapkričio 18 d. (BNS) – Lietuvos gydytojų sąjungos vadovybė nebesidėrės su dabartine vyriausybe, o savo problemas mėgins išspręsti su naująja Lietuvos valdžia.

Pirmadienį sveikatos apsaugos ministras Antanas Vinkus priėmė Gydytojų sąjungos prezidentą Algį Mickį ir viceprezidentą Liutaurą Labanauską. Susitikus nuspręsta nerengti medikų streiko organizatorių susitikimo su dabartinės vyriausybės vadovais. Premjeras Mindaugas Stankevičius buvo pasirengęs priimti gydytojų sąjungos vadovus pirmadienio popietę.

L. Labanauskas BNS korespondentui sakė, jog sužinojus, kad senoji vyriausybė atsistatydins jau trečiadienį, nuspręsta šį susitikimą atšaukti.

Lietuvos gydytojų sąjungos vadovai pirmadienį susitiko ir su būsimuoju Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, su kuriuo pusvalandį kalbėjosi apie garantijų suteikimą medikams, jei būtų nuspręsta nerengti streiko.

„Vytautas Landsbergis yra geranoriškai nusiteikęs deryboms su LGS ir linkęs eiti į kompromisą, sprendžiant ilgai užsitęsusias medikų derybas dar su LDDP”, teigė LGS viceprezidentas.

Ketvirtadienį įvyksiančiame LGS tarybos posėdyje bus priim-

tas galutinis sprendimas dėl streiko organizavimo. Kartu su konservatorių partijos valdybos atstovu bus tariamasi dėl tolimųjų veiksmų ir svarstoma garantijų suteikimo galimybė.

A. Brazauskas: reikia viską daryti civilizuotai

Vilnius, lapkričio 18 d. (BNS) – Prezidentas Algirdas Brazauskas ketvirtadienį iš pat ryto ketina pradėti konsultacijas su Seimo partijomis dėl naujosios vyriausybės formavimo.

Premjero kandidatūrą naujam Seimui norėtų pateikti nedelsdamas, sakė A. Brazauskas pirmadienį bendroje su penkių partijų Seimą pagal sąrašus patekusiu partijų vadovais spaudos konferencijoje.

Pirmadienį prezidentas pakvietė pietų šiuos politikus aptarti būsimosios vyriausybės formavimo. Nors susitikime konkrečios premjerų ir ministrų kandidatūros nebuvo aptartos, pasak prezidento, buvo sudarytas „labai tikslus konsultacijų dėl vyriausybės formavimo tvarkaraštis”.

Iki šio trečiadienio turi atsistatydinti dabartinė vyriausybė. Prezidentas sakė pavesias jai eiti pareigas, iki bus suformuota naujoji, ir nedelsiant pradėsias naujojo kabineto formavimo procedūra.

Prezidentas A. Brazauskas sakė konsultacijoms pakviesias visų penkių partijų vadovus, bet „pirmiausia, žinoma, valdančiąją koaliciją”. Pietaujant prezidentui buvo oficialiai pasakyta, kad koaliciją sudarys konservatoriai ir krikščionys demokratai.

„Mes įsitikinę, kad siūlyti premjerą turi teisę tik valdančioji koalicija”, spaudos konferencijoje sakė socialdemokratų partijos pirmininkas Aloyzas Sakalas. Centro sąjungos pirmininkas Romualdas Ozolas pri-

testavusiais prieš Baltarusijos prezidento Aleksandrą Lukašenką diktatūrinę politiką.

Numatyta taip pat priimti kelių įstatymų pakeitimus ir papildymus bei rezoliuciją dėl Vytauto Didžiojo vardo gražinimo Vilniaus A. Vienuolio vidurinėje mokyklai.

Be kita ko, numatyta Seimo pirmininko Česlovo Jursėno kalba, kurioje jis apžvelgs ketverių metų Seimo darbą ir palinkės sėkmės naujam Seimui.

Jau trečiadienį šio Seimo narių įgaliojimai baigsis, kai Vyriausioji rinkimų komisija įteiks Seimo narių mandatus būsimiesiems parlamentarams.

Pirmąjį penktą Lietuvos Seimo posėdį prezidentas Algirdas Brazauskas kviečia kitą pirmadienį.

dūrė, kad „tokią teisę partijoms suteikė rinkėjai. LDDP pirmininkas Česlovas Jursėnas žadėjo, kad LDDP „savo taktiką” atskleis tada, kai bus oficialiai paskelbti kandidatai į naująją vyriausybę.

Žurnalistų spausdintas pasakyti, kiek kandidatų į premjerus žino jis pats, prezidentas A. Brazauskas atsakė: „Sakykim, kokius tris, jeigu jau taip norit”. „Kai matysiu premjero ir ministrų sąrašą, tai ir sakysiu, kas man tinka, o kas ne”, pabrėžė prezidentas. Jis pažymėjo, kad jam pačiam tenka dalis vykdomosios valdžios funkcijų, todėl jis busiis neabejingas ne tik premjero, bet ir ministrų kandidatūroms.

Prezidentas sakė su partijų vadovais sutaręs, kad reikia „pagreitinoti visus šiuos procesus”, nes laukia daug neatidėliotinių ūkio reikalų.

Tačiau pirmąjį naujojo Seimo posėdį premjero kandidatūra greičiausiai dar nebus pateikta. „Aš siūliau prezidentui tai padaryti, tačiau jis buvo kitos nuomonės”, sakė konservatorių partijos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

A. Brazauskas pabrėžė, kad „reikia viską daryti iš eilės, civilizuotai”.

– Teisingumo ministras Albertas Valys lapkričio 14 d. patvirtino, kad Vilniuje bus steigiamas kalėjimas nuteistiesiems kalėti iki gyvos galvos. Kartu su švedais bus steigiamas mokyklos centras Pataisos reikalų departamento darbuotojams bei kalėjimo personalo apmokymui.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN žinių agentūrų pranešimais)

Gomelis, Baltarusija. Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka pirmadienį lankydamsi Gomelyje pareiškė, kad jam laimėjus lapkričio 24 d. referendumą, politiniai oponentai, kaltinantys jį diktatoriškais planais, turi ruoštis bėgti iš Baltarusijos. A. Lukašenka kalbėjo 5.000 rėmėjų miniai, kurioje plaikstėsi sovietų laikų Baltarusijos veliavos. Į mitingą susirinko daugiausia vyresnio amžiaus žmonės, jie skandavo „Lukašenka yra mūsų viltis!” ir „Taip prezidento konstitucijai!”.

Policija ir kariuomenė iki atvykstant prezidentui uždarė visus kelius į Gomelį, už 350 km į pietryčius nuo Minsko. A. Lukašenka miniai kalbėjo centre, Gomielyje aikštėje prie didžiulio Lenino paminklo.

Baltarusijos parlamento deputatai surinko 73 parašus (vietoj reikalingų 70) po dokumentu, skelbiančiu nepasitikejimą Baltarusijos prezidentui Aleksandrui Lukašenkai ir reikalaujančiu jo atsistatydinimo.

Moskva. Čekėnijoje nuolatos bus 4-5.000 Rusijos vidaus kariuomenės ir tiek pat Gynybos ministerijos kareivių, pareiškė Rusijos vidaus reikalų ministras Anatolij Kulikov.

New Yorkas. JAV suimtas senas CIA darbuotojas, kuris įtariamas kelerius metus perdavinėjęs slapta informaciją rusams, pirmadienį pranešė laikraštis „The New York Times”. Suimtas dirbo instruktoriumi, apmokančiu kitus CIA agentus. Pastaraisiais mėnesiais jis buvo paskirtas į kovos su terorizmu skyrių, siekiant sumažinti galimybę naudotis slapta informacija.

JAV tvirtai laikosi savo nuomonės nepritari 74 metų JT gen. sekretoriaus Boutros-Ghali kandidatūrai antrajai valdymo kadencijai. JAV ambasadorė Madelein Albright pasakė, jog Jungtinės Tautoms 21-ajame amžiuje reikia naujo vadovo.

Amerikos lietuviui gresia deportacija už karo nusikaltimus

Philadelphia-Vilnius, lapkričio 13 d. (Reuter, BNS) – JAV federalinis apeliacinis teismas palaikė vyriausybės pastangas atimti Amerikos pilietybę iš 80-mečio lietuvių, kuris kaltinamas žydų žudynėmis Lietuvoje per II pasaulinį karą.

Apeliacinis teismas trečiadienį paskelbė patvirtinęs žemesniojo teismo sprendimą atimti iš Jono Stelmoko Amerikos pilietybę, nusprendęs, kad jis nuslėpė savo praeitį, įvažiuodamas į šalį. Toks teismo sprendimas gali baigtis deportacija.

Pennsylvanijos valstijos Landsdown miestelio gyventojas J. Stelmokas kaltinamas tarnavęs nacių suburtoje karinėje grupuotėje ir dalyvavęs 9.200 žydų sunaikinime. Pats J. Stelmokas neigia kaltinimus. Pensjon išėjęs architektas atvyko į JAV

Vašingtonas. Į Marsą nesekmingai paleista Rusijos kosminė raketa sekmadienį nukrito Pietų Ramiajame vandenyne į vakarus nuo Čilės. Apie tai pranešė JAV ir Australijos pareigūnai. Pasak vieno Čilės karo laivyno karininko, ištraukti raketos greičiausiai bus neįmanoma, nes vandens dalis, kur ji nusileido, yra viena giliausių pasaulio. Didžioji raketos dalis greičiausiai sudegė, pasiekusi Žemės atmosferą, tačiau NASA pareigūnų teigimu, du įrenginiai, kuriuose buvo po du nedidelius radioaktyviųjų plutonių maitinamus generatorius, greičiausiai įkrito į vandenyną su kitomis nuolaužomis.

Rusijos pareigūnai teigė, jog plutonis buvo užlydytas metalinėse dėžėse, kurios sukonstruotos taip, kad atlaikytų Žemės atmosferos poveikį, ir kad nutekėjimo pavojaus nėra.

Moskva. Lapkričio 19-oji bus paskelbta Rusijoje žuvusių per sprogimą Dagestane, Kaspijsko mieste gedulo diena. Šeštadienį, greičiausiai sprogus bombai, buvo sugriautas pastatas, kuriame gyveno Rusijos karininkai su šeimomis. Paskutiniiais duomenimis, žuvo daugiau kaip 40 žmonių. Manoma, kad namo rūšyje buvo padėtas galingas sprogstamasis įtaisas. Teisėsaugos atstovai sako, jog tai buvo terorizmo aktas, kurio motyvai yra aiškiniami.

Briuselis. NATO taikdariai pajėgos Bosnijoje IFOR kitais metais vadinsis „SFOR”, kas atspindės jų uždavinių pakeitimą. „IFOR” („Implementation Force”) reikšė taikos įgyvendinimą, o „SFOR” (Stabilization Force”) – stabilizavimo pajėgos.

Bukareštas. Daugiau kaip 80.000 rumunų pirmadienio rytą susirinko į Bukarešto centre Universiteto gatvę pažymėti opozicijos vadovo Emil Constantinescu pergalės prezidento rinkimuose. Remiantis pirminiais rezultatais, sekmadienį įvyksiančiame II rinkimų rate E. Constantinescu 8 proc. pralenkė buvusį komunistą Ion Iliescu, vadovavusį šaliai nuo 1989 m. revoliucijos.

1949 m. ir po 6 metų gavo pilietybę. Pasak Lietuvos prokurorų, jie turi „šiek tiek tokių” medžiagų apie J. Stelmoką veiklą, tačiau ji reikdo jo kaltės. „Mes neturim pakankamai dokumentų, kad spręstume ir darytume išvadas apie Stelmoko veiklos nusikaltimą pobūdį”, interviu BNS sakė Generalinės prokuratūros specialiuoju tyrimų skyriaus vyriausiasis prokuroras Vidmantas Vaicekuskas.

KALENDORIUS

Lapkričio 19 d.: Matilda, Dainotas, Tilda, Šviesmilas. 1899 m. Kudirkos Naumiestyje mirė Lietuvos himno autorius Vincas Kudieka.

Lapkričio 20 d.: Feliksas, Viskantas, Jovydas, Vaidvilė. 1882 m. gimė politikas Ernestas Galvanauskas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NUOSTABAUS VAISTO
VAISTINĖ (8)

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Estrogenų gydymosi
pravedimas

Kai pacientė ir gydytojas nutaria gydytis estrogenais, dar reikia daug neatsakytų klausimų. Kokia yra geriausia estrogeno dozė, jo forma ir naudojimas, idant sumažintų tokio gydymo pavojus, suteiktų apsaugą širdžiai ir išvengtų gimdos vidiniame apklote (endometriume) vėžio? Kaip ilgai gydymas tęstinas? Žinoma, tik atitinkamai kliniškai mėginimais vadovaujantis galima atsakyti į tokių sunkių klausimų. Nesant galutinių tokių bandymų duomenų, gydytojas kliniškai orientuojasi, pasiremdamas pacientės siekais ir rūpesčiais ir vadovaujasi dabartinės medicinos nuostatais.

Estrogeno dozavimas

Daugelis stebėtojų ir tyrimų duomenų nurodo, kad estrogenas (conjugated equine estrogen - CEE) 0.625 mg dozė yra tvirtai nustatyta vartojimui. Vienok kiekvienai moteriai reikia savitai pritaikyti estrogeno dozę, remiantis jos nusiskundimais, nes tik tada ilgam gydymui moteris esti palankesnė. Kai kurie tyrinėtojai žengė dar toliau: jie pataria iš eilės sekti estrogeno kiekį kraujyje ir to vaisto dozavimą lankstinti, kad išvengtų jo perdozavimo: virš fiziologinės normos kraujyje jo atsiradimo. Išvengimų kaulų suminkštėjimo (osteoporozės) yra nustatyta mažiausia estrogeno dozė: 0.625 mg (CEE-Conjugated Equine Estrogens) arba jam atitinkamas pakaitalas. Tai per burną imamas tabletėmis estrogenas.

Ne per burną imamas
estrogenas

Ne per burną imamo estrogeno dozė nėra taip aiškiai nustatyta. Susekta, kad padidina ne tik kaulų stiprumą (bone density), bet ir širdies apsaugą du kartus per savaitę ant odos to hormono (17 BE estradiol) lipinukai (transdermal patches) — jo kasdien per odą susigeriant po 0.05 mg.

Kai kurioms regulių neturinčioms moterims pašalina turimus kraujagyslių sukelto nereguliarumo (šilumos mušimas, prakaitavimas) ir pagerina makšties sienelių ląsteles to hormono kasdieniniai lipinukai, turi jo po 0.025 mg ar 0.02 mg bei 0.04 mg.

Kadangi be regulių moteris vis dar gamina įvairių estrogeno kieki, todėl gydymo pradžioje geriausia vartoti mažiausią jo dozę ant odos lipinukuose.

Gerą atsakymą
igyvendinusios žodis

Gerb. daktare Adomavičiaus, širdingai dėkoju, kad man parašėte estrogeninį receptą, nes man tikrai jau gerėja tos negalios. O ju buvo marios ir niekaip iš jų išplaukti pati negalėjau ir man niekas iš gydytojų nepadėjo — nepadavę gelbėjimosi rato.

Kaip rašiau ir Tamsta „Drauge“ atsakėte ir mano klausimą dėl didelių sunkumų šlapinantis, parašydama, kad tokie sunkumai gali atsirasti ir dėl moteriškų hormonų stokos. To aš nežinojau ir man niekas nepaaiškino, todėl štai kaip vargau.

Gydytasi pas dr. B. Jis jau pensininkas. Ejau pas ispanę gydytoją — ta išsikėlė kitur. Atsikėlė lietuvis dr. K. Jis patikrinęs rado šlapimo kanalo uždegimą. Aš žinojau, kad ne, bet argi ginčysies su daktaru. Taip ir kentėjau.

Viskas labai blogėjo. Tada ejau pas dr. C. Tas vėl tą patią giesmę gieda. Tai daugiau ir neįėjau. Ši kovo mėn. nuvykau pas vokiečių kilmės moterį gydytoją. Jai viską pasakiau. Ji išklaušė ir prirašė vaistų tepimui, bet ne hormonų.

O kai radau „Drauge“ Jūsų aprašymą, kas darosi, įskaitant ir šlapinimosi nereguliarumą, kai kūne trūksta moteriškų hormonų, tai dėl to aš ir kreipiausi į Jus ir Jūs man padėjote — atsiuntėte tų hormonų receptą. Ačiū Jums.

MODERNIAUSIAS
ŠIRDIES ZONDAVIMO
KABINETAS

Spalio pradžioje Vilniaus universiteto ligoninėje „Santariškių klinikos“ atidarytas naujas širdies kateterizavimo kabinetas.

Šis kabinetas — už pusantro milijono dolerių nupirktas „General Electric“ firmos rentgeno — širdies zondavimo aparatai atveria naujas galimybes ir gydytojams, ir pacientams, ir medicinos mokslui, — pasakė Vilniaus universiteto širdies chirurgijos klinikos vedėjas, profesorius Vytautas Sirvydis. Tai tikrai labai tobula technika — ir kartu pirmas širdies chirurgijos klinikai nupirktas naujas brangus aparatas per visus atkurtos nepriklausomybės metus.

Sveikatos apsaugos ministras Antanas Vinkus priminė, kad Lietuvoje kasmet miršta po 47,000 gyventojų, 27,000 iš jų miršta dėl širdies ir kraujagyslių ligų. Ministras pareiškė viltį, kad nauja aparata — pirmoji tokia moderni Lietuvoje — padės sumažinti mirčių skaičių. Vilniaus kardiologai plačiai garina Lietuvos mediciną, ministras gauna laiškus iš užsienio, kuriuose dėkojama už Vilniuje suteiktą labai aukšto lygio kardiologinę pagalbą.

Vilniaus universiteto širdies chirurgijos klinikos intervencinės kardiologijos skyriaus vedėjas, docentas Eugenijus Kosiński per 25 darbo metus daugiau kaip 4500 kartų yra „tyręs“ zondų ligonio širdį, ją tyres arba gydes, balioniniu kateteriu plėtes susiaurėjusias širdies arterijas, gelbėjęs žmones nuo infarkto. Dabar, nupirkus naują, labai tobulą aparatūrą, šia pagalbą ligoniams bus galima dar labiau išplėsti. Bus tiriami ir gydomi ligoniniai iš visos Lietuvos. (ELTA 10.04)

UTENOJE ATIDARYTA
ŠV. KLAROS LIGONINĖ

Rugsėjo 15 dieną Utenoje Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas pašventino Šv. Klaros palaimojimo gydymo ir slaugos ligoninę, kuri įsteigta Utenos Caritas ir sesers Doloritos Butkus iš Pitsburgo (JAV) rūpesčiu. Tą patią dieną Utenos kultūros namuose vyko LKMA organizuotas prof. Prano Dovydaičio 110-ųjų gimimo metinių paminėjimas. Šioms progoms skirta iškilmingas šv. Mišias Utenos Kristaus Dangun Žengimo bažnyčioje koncelebravo

Šv. Mykolas Arkangelas bažnyčia Marijampolėje.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR
PASAULYJEMOKSLO METŲ PRADŽIA
VILNIAUS JĖZUITŲ GIMNAZIJOS

Rugpjūčio 30 dieną daug mokslievių, tėvų, mokytojų susirinko į Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčią, kur naujų mokslo me-

tyk. Juozas Preikšas, Utenos dekanas kun. Petras Adomonis, prof. kun. Antanas Liūma, SJ. Iškilminge dalyvavo Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministras Antanas Vinkus, LKMA atstovai iš Vilniaus. Pamokslo metu vyskupas kalbėjo apie Pr. Dovydaičį, kaip apie Bažnyčios ir tautos kankinį, kuris yra visiems sekintas pavyzdys. Po šv. Mišių buvo pašventinta ir atidaryta slaugos ligoninė. Neseniai baigta remontuoti ligoninė yra aprūpinta įranga ir personalu. Ligoninėje gali gydytis trisdešimt sunkiai sergančių ligonių. Čia jau paguldėti pirmieji ligoniai. Ligoninė bus išlaikoma Utenos dekanato Caritas ir miesto savivaldybės lėšomis. Naujos gydymo įstaigos atidarymo proga susirinkusius pasveikino sveikatos apsaugos ministras Antanas Vinkus. Jis padėkojo ligoninės steigėjams už dovaną Utenos miestui ir palinkėjo sėkmės darbe. Apžiūrėję ligoninės svečiai nuvyko į Kultūros namus, kur vyko Pr. Dovydaičiui skirta moksline konferencija. Konferencija pradėjo vysk. Juozas Preikšas. Jis pasidžiaugė, kad po ilgos tylos galima viešai prabilti apie mūsų tautos asmenybes ir iš jų pasimokyti, nes, pasak vyskupo, tam ragina ir mūsų tautos himno žodžiai. Pranešimus skaitė dr. Aldona Vasiliauskienė ir Vaidotas Vaicaitis, kalbėjo LKMA garbės prezidentas Antanas Liūma, SJ. Renginio pabaigoje Utenos „Saulės“ ir Dauniškio mokyklų moksleiviai vadovaujami Onutės Aleknavičienės parodė meninę programą.

Rugsėjo 18 dieną Marijonų vienuolyno salėje Kaune „Giedros“ korporacijos atstovė Raminta Marchertienė Šeimos centro vadovei gydytojai Nijolei Liobikienei ikeitė „Metų moters, labiausiai pasižymėjusios krikščioniškų idealų tarnyboje“, žymenį ir premiją. Žymenį ir premiją įsteigė išeivijos lietuvių ateitininkų korporacija „Giedra“. Premija skiriama kartą metuose, aktyviai visuomenės gyvenime dalyvaujančioms moterims katalikėms.

• 1945 m. lapkričio 23 d. JAV panaikino maisto normavimą, įvestą Antrojo pasaulinio karo metu.

tų pradžios proga vyko Susitaikinimo pamaldos. Bažnyčios viduryje buvo pastatyta palapinė, primenanti ne tik vasaros išvykas, bet ir izraelitų tautos, pranašų, apaštalų ir Kristaus keliones. Palapinėje stovėjo staliukas su duona ir žvakėmis. „Savo Bažnyčią mes vadiname keliaujančia. Bet visiems reikalinga laikina padangė, kur galėtume visi kartu susitikti, susitaikyti ir toliau keliauti“, — kalbėjo kun. E. Merkys, SJ. Po jo kalbos pamaldų dalyviai priėmė Susitaikinimo sakramentą. Pabaigoje visų pamaldų dalyvių palaimino kun. A. Baniulis SJ.

Rugsėjo 1 dieną mokslo metų pradžios proga šv. Mišias koncelebravo Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas J. Tunaitis, Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos kun. J. Boruta SJ, gimnazijos direktorius kun. A. Gražulis SJ. Vyskupas pasidžiaugė jaunuliais, po vasaros poilsio susirinkusiais šventės mokslo metų pradžią. Po šv. Mišių garbingas svečias aplankė mokyklą ir apžiūrėjo atliktus remonto darbus. Gimnazijos direktorius pasakojo, kad, paaugstinus mokyklos stogą, ketinama įrengti tris klases ir du užsienio kalbų kabinetus. Kol kas nėra sporto salės, o stadionas šalia mokyklos dar tik projektuojamas. Nėra ir susirinkimų salės, todėl tenka naudotis Šv. Kazimiero bažnyčios patalpomis. Trūksta lėšų įrengti biologijos, fizikos, chemijos kabinetus. Tačiau, nepaisydama šių sunkumų, Vilniaus jėzuitų gimnazija viltingai žvelgia į ateities perspektyvas.

Rugsėjo 2 dieną pamokos Vilniaus jėzuitų gimnazijoje prasidėjo šv. Mišiomis, kurias koncelebravo kun. J. Boruta SJ, kun. A. Gražulis SJ, kun. A. Gudaitis SJ ir svečias iš Romos kun. prof. A. Liūma SJ. Šalia duonos ir vyno mokinių, mokytojų ir tėvų atstovai atnašavo geleis, knygas, visus savo rūpesčius ir sumanymus. Šv. Mišių pabaigoje į susirinkusiuosius kreipė gimnazijos direktoriaus pavaduotojas R. Pranskaitis, tėvų bei moksleivių atstovai. Vėliau visi apžiūrėjo naują prof. A. Kmieliausko freską, nutapytą gimnazijos patalpoje. Šia proga tevas J. Boruta, SJ, susirinkusiems papasakojo apie freskoje pavaizduotus jėzuitus Vilniaus jėzuitus, tarp kurių buvo mokytojų, profesorių, sielovadininkų, mokslo ir meno žmonių.

BŽ, Nr. 17

KETURI JUBILIEJAI
VILKAVIŠKIO
VYSKUPIJOJE

Rugsėjo 1 dieną Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo prokatedroje paminėti net keturi reikšmingi jubiliejai. Tą dieną buvo švenčiamos Lietuvos bažnytinės provincijos ir Vilkauskio vyskupijos įsteigimo, vyskupo Mečislavo Reinio konsekavimo vyskupu ir dabartinio Vilkauskio vyskupo Juozo Žemaitio, MIC, 70 metų jubiliejai. Iškilmingas šv. Mišias šia proga koncelebravo vyskupas J. Žemaitis, MIC, kun. prof. A. Liūma, SJ, Vilkauskio vyskupijos generalvikaras mons. prof. V. Bartuška. Vėliau vykusioje jubiliejų konferencijoje pranešimus skaitė Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos nariai, istorikai dr. Aldona Vasiliauskienė ir dr. Liudas Truska, taip pat LKMA garbės prezidentas prof. kun. Antanas Liūma, SJ.

Per pamokslą vyskupas J. Žemaitis apžvelgė vyskupijos istoriją. Ypač vaisingi, pasak gydytojo, buvo pirmieji 14 vyskupijos gyvavimo metų, kai veikė daug katalikiškų organizacijų, katalikiškos gimnazijos, darbuosios tėvai marijonai, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys. Vyskupas taip pat atkreipė dėmesį į šiuolaikines Lietuvos problemas, kvietė tikinčiuosius dalyvauti Lietuvos Caritas federacijos organizuojamoje akcijoje „Mokslo šviesa“, kurios tikslas padėti sunkiai besiverčiančioms šeimoms leisti vaikus į mokyklą. BŽ, Nr. 18.

ALEKSANDRAVELĖS
BAŽNYČIAI 200 METŲ

Rugpjūčio 25 d. Aleksandravelės parapijos (Panevėžio vyskupija) tikintieji šventė Dievo Motinos paguodos atleidus ir bažnyčios 200 metų sukaktį. Iškilmingas šv. Mišias šia proga koncelebravo Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas ir Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Juozas Tunaitis. Buvo teikiamas Sutvirtinimo sakramentas.

Per pamokslą vyskupas J. Preikšas kalbėjo apie Gyvąją Bažnyčią, kurią sudaro tikintieji bendruomenė, priminė jos narių pareigas. Ganytojas išėjo, kad tikintieji savo elgesiu neįžeidytų Bažnyčios, nes abiejų ar netikintys apie Bažnyčią dažnai sprendžia iš jos narių elgesio. Gausiai susirinkusiems tikintiesiems vyskupas priminė pareigą būti „žemės druska ir pasaulio šviesa“, kad visi galėtų pakartoti pirmųjų krikščionių amžių vyskupo žodžius: „Mes nekalbame, bet gyvename... pažvelkite, kaip mes gyvename“. Vyskupas taip pat ragino tikinčiuosius klausyti Bažnyčios, nes „jos lūpose amžinoji tiesa“.

Klausyti Bažnyčios reikalauja ne ji pati, bet jos įsteigėjas Kristus. „Kas mane klauso, tas jį su klauso“, — sakoma Evangelijoje. Ganytojas atkreipė dėmesį, kad „modernus žmogus nori sukurti naują moralę be Dievo“. Čia jis pacytavo popiežiaus Jono Pauliaus II žodžius, jog „visuomenė, sukurta be Dievo, atsigręžia prieš patį žmogų“. Vyskupas ragino melstis už Bažnyčią pasaulyje ir ypač Lietuvoje, kad „600 metų nebusi Nemuno šaliai dievišką tiesą ir šviesą, ji ir toliau liktų moralinių vertybių kūrėja ir saugotoja mūsų tautoje“. Po šv. Mišių vyskupas 70 jaunulius suteikė Sutvirtinimo sakramentą ir pašventino jubiliejinių barelių skirtą bažnyčios 200 metų sukaktį paminėti. („Bažnyčios žinios“, Nr. 16)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5598.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60639.

Pašto išlaidas matinant, pakvėtimai už gautas prenumeratas nesimundami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsimi, pažymima, iki kada yra užsimokėjusi.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėdadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėdadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėdadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorius Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėdadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šėdadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

KUN. HERMANO ŠULCO
VIEŠNAGĖ LIETUVOJE

Rugsėjo 2-15 d. Lietuvoje viešėjo salesiečių misionierius kun. Hermanas Šulcas, nuo 1978 metų dirbantis Afrikoje, misionijoje 60 kilometrų į rytus nuo Ruandos sostinės Kigalio. Kun. H. Šulcas yra baigos Romos popiežiškajai salesiečių universitetui, turi teologijos licenciatą laipni. Du metus buvo Vasario 18-osios gimnazijos Vokietijoje kapelionas, vėliau trejus metus darbuosio Brazilijoje. Šios viešnagės metu kun. H. Šulcas lankėsi Vilniuje, Kaune, Kretingoje ir Klaipėdoje. Rugsėjo 8 dieną svečias aukėjo šv. Mišias Švč. Mergelės Marijos Rožančios Karalienės bažnyčioje Palemonė. Per pamokslą kun. H. Šulcas apgailestavo, kad dėl tarnystės Afrikoje negalėjo dalyvauti bažnyčios pašventinimo šventėje.

Svečias papasakojo apie savo misionierišką veiklą Afrikoje. Šiuo metu misionierius įsteigtoje sodyboje gyvena per 100 našlaičių nuo kelių savaitžių iki 25 metų amžiaus. Misionieriui talkina jo sėna mama, kuri, nepabūgusi pilietinio karo, į Ruandą atvyko prieš dvejus

metus. Pasak, kun. H. Šulco, Ruanda dažnai įsivaizduojama, kaip laukinių genčių šalis. Tačiau artiau pažinę šiuos žmones, pamatoma, kad jie turi puikias šeimyninio gyvenimo tradicijas ir nori gyventi kaip vieni žmonės. Svečias apgailestavo, kad Lietuvoje nebeįsivaizduojama, kokią jautę čia atvykęs prieš šešerius metus. Pasak jo, kai kurie jaunuoliai ir vidurinėsios kartos žmonės yra tapę „vakarietiškų blizgiųjų ir pinigų vergais“, prarandamas žmogiskumas, tikrosios vertybės. Kun. H. Šulcas pastebėjo, kad Ruandos gyventojai, kurie patys vos galą su galu, suduria, dažnai prigludžia našlaičius, dalydamiesi su jais duona ir šiluma. Tačiau esama žmonių, kurių egoizmas toks baisus, kad virsta velniaku — kalbėjo kun. H. Šulcas. Visiems tikintiesiems kun. H. Šulcas linkėjo jaustis vieno Tėvo ir Motinos vaikais, pasiaukojimu užsiėmanti amžinąjį gyvenimą. BŽ, Nr. 18.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 163 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwest un-to
diplomų, Lietuvos sveikatos dantis už
priemamą kainą. Pacientai primami
absoluciai punktualiai. Šešėdadieniais
(kalbėti angliai) tel. 708-422-810

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3000 W. 96 St. Tel. (708) 422-6161
Valandos pagal sutartimą
Pirm. 3v. p.p. — 7v. v. p.p. 12:30-3v. p.p.
treč. užsieniai, kvėd. 1-3v. p.p.
penkt. ir šėd. 9v. r. — 12v. p.p.

DR. JOVITA KERELIS
Šešėdadieniais
Kab. Chicagoje užsieniai
5525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 506-6161
Valandos pagal sutartimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
5505 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 506-6000
Valandos pagal sutartimą

EDMUNDAS VĖNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
5187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal sutartimą
Tel. (312) 585-7788

ARAS ŽILBIS, M. D.
MORFĖ NUDATIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
(630) 527-0000
3825 Highland Ave., Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
(630) 426-0120

SUNG L. CHOU, M.D.

Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS
PROFESSIONAL PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-6142
Kalbama lietuviškai

LINAS A. SIDVYS, M.D.

Oftalmologas/Akių Chirurgas
5500 S. Ridgeland Ave.
Chicago, IL 60615
708-422-4022
4140 W. 93rd St.
312-726-7700

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
106 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal sutartimą
Tel. — (312) 337-1265

CARLOS BERNARDI, M.D.

6122 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
PRAGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUNMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal sutartimą

AR GUDIJA PASIDARYS RUSIJOS PROVINCIJA?

ZENONAS PRŪSAS

Paskutiniu laiku buvo nemažai rašyta apie Gudijos problemas ir ateities perspektyvas. Pavyzdžiui, pasirodė keletas trumpesnių straipsnių įtakinguose „N.Y. Times“, „Wall Street Journal“ dienraščiuose bei „Economist“ žurnale, taip pat ilgesnė Ustinov Markus studija „Current History“ žurnalo šių metų spalio mėnesio numerio. Kadangi Gudijos ateitis yra svarbi Lietuvai, trumpai peržvelkime jos politinę padėtį, ypač jos santykius su Rusija.

Gudija yra bene labiausiai surusinta iš visų buvusios Sovietų Sąjungos respublikų. Miestuose vyrauja rusų kalba. Gudiskiai daugiau kalbama kaimuose, bet ir ten daug kas save laiko rusais. Atseit, gente gudas, nacione rusas. Kolūkiai yra prezidento Aleksandro Lukašenkos pagrindinė paramos bazė, gal iš dalies dėl to, kad jis yra buvęs kolūkio pirmininku. Gudai nacionalistai ir nepriklausomybės šalininkai yra daugiausia susitelkę miestuose, kur yra daugiau inteligentų. Gudijoje ekonomija yra turbūt blogiausia stovyje tarp visų buvusių Sovietų Sąjungos respublikų. Gal todėl per 1995 metų referendumą, pravesto gan nedemokratiškai ir nelaisvai, daugiau kaip 80% pasisakė už ekonominę integraciją su Rusija. Balsuotojai nebuvo klausiti apie politinę integraciją. Atrodo, jog dauguma Gudijos gyventojų norėtų, kad Rusija būtų geriausia dediene, kuri pastoviai ekonomiškai remtų Gudiją, duodama puselčių energiją ir žaliavas, už tai beveik nieko nereikalaujama ir leidžianti Gudijai tvarkytis nepriklausomai. Pagal apklausas

nėjimų duomenis, tik apie 40% norėtų visiškai susijungimo su Rusija. Tai daugiausia komunistai: tokiais būvę S. S-gos laikais, tokiais ir pasilikę. Yra ir nemažai nepriklausomybės bei demokratijos šalininkų. Pavyzdžiui, po nepriklausomybės paskelbimo 1991 metais Aukščiausios Tarybos pirmininku ir prezidentu buvo išrinktas demokratas Šuškevičius, kuris vėliau buvo komunistų ištumtas.

Kai Lukašenko buvo išrinktas prezidentu 1994 metais, Gudijos ekonomija labai pablogėjo. Tais metais ji sumažėjo 22%, 1995 metais dar 10%, o 1996 metais ji ir toliau smunka. Labai išaugo nedarbas. Su tuo kovodamas, Lukašenko įsiekė įmonėms padidinti produkciją, kurios nėra kam pirkti. Gudija labai įsiskolino Rusijai už energiją ir už žaliavas, tad Rusija pradėjo grąžinti, kad visai sustabdytų jų tiekimą. Kadangi Gudija beveik visai nevykdė ekonominių reformų ir pradėjo įvesti diktatūrą, Vakarai nustojo jai teikti ekonominę paramą. Lukašenko nutarė, kad vienintelė išeitis iš šio akligatvio yra konfederacija su Rusija. Bet ir čia atsirado kliūčių. Pasirodė, kad Rusija, turėdama ir savo bėdų, nebuvo palankiai nusiteikusi Gudijos ištraukimui iš ekonominės duobės. Tai paaiškėjo 1995 metų spalio mėnesį Lukašenkai apsilankius Maskvoje. Jis pasiūlė Gudijos uniją su Rusija, kuriai vienus metus vadovautų Rusijos prezidentas, kitus metus – Gudijos prezidentas. Šios unijos sąlyga – sukūrus bendrą valstybę, Rusija nubrauktų Gudijos skolą už energiją ir toliau teiktų jai Gudijai pagintomis

kainomis. Išklausęs šio pasiūlymo, Rusijos ministras pirmininkas Černomyrdin negalėjo tikėti savo ausimis ir šaltai pasakęs Lukašenkai, kad Rusija ir Gudija nėra kolektyviniai ūkiai. Rusijos spaudoje pasirodė daug nedraugiškų straipsnių, kurie įspėjo Rusiją nesieiti į artimesnius santykius su Gudija, nes tai būtų pavojinga demokratijos vystymuisi. Dideli spaudos suvaržymai Gudijoje ir Lukašenkos viešas Hitlerio, kaip stipraus vado, gyrimas buvo minimi kaip pavyzdžiai, dėl ko tokia sąjunga nebūtų pageidaujama. Taip pat spauda nurodė, kad Gudija ir Rusija turi skirtingus ekonominius siekius. Kai Rusijos privatus ūkis sudaro 65% ekonomijos ir auga, Gudijoje jis sudaro tik 15%. Rusijoje prekų kainos yra nereguliuojamos, o Gudijoje jas nustato valdžia. Lukašenko noris visai uždrausti privati žemės nuosavybė, taip pat noris suvalstybinti visus bankus. Buvo opozicija ir pačioje Gudijoje. Ir čia daugelis nenorėjo, kad šioje unijoje maža Gudija visai nedingtu didelei Rusijoje, prarastų savo nepriklausomybę bei tautinį identitetą. Taip pat ir ekonomikai Gudijai nebūtų daug naudos: pačioje Rusijoje naftos bei gamtinių dujų kainos artėja prie pasaulinių kainų, tad Gudijai būtų nerealistiška tikėtis, kad jos teritorijoje būtų žemesnės, negu pačioje Rusijoje. Po šio vizito Maskvoje iš Lukašenkos privčiai gal juokėsi ne tik Jelcinas ir Černomyrdinas, bet net ir Žirinovskis, kuris pavadinė Lukašenką „ožku piemeniu“. Iš kitos pusės – Rusijos komunistus ir nusiteikusius nacionalistus Lukašenko sudomino, kaip kvailėlis, kuris gali būti naudingas, plečiant Rusijos ribas.

Artėjant Rusijos prezidento rinkimams ir rinkiminėje kovoje Jelciną puolant komunistams bei nacionalistams, jis taip pat

susigalvojo pasinaudoti Lukašenką. Todėl 1996 m. balandžio 2 dieną su didele „pompa“ Maskvoje buvo pasirašyta Rusijos – Gudijos Bendruomenės sukūrimo sutartis. Iš tikrųjų šis dokumentas tėra tik pareiškimas intencijų jį sukurti, nes nebuvo nurodyta, kaip ją vykdyti. Jame yra labai daug prieštaravimų. Pavyzdžiui, antrasis punktas sako, kad bendruomenė vadovausis demokratiniiais principais. Visi žino, kad Gudija nėra demokratija. Trečiame punkte sako, kad užsienio politika bus koordinuojama, o šešiolikto punkte – kad santykiai su užsienio valstybėmis bus tvarkomi nepriklausomai. Septyniame punkte sako, kad biudžeto sistemos įvedimą jau 1997 metais. Žymesnieji ekonomistai tai laiko nerealistiška. Taip pat kitame punkte sako, kad visi Aukščiausios Tarybos nutarimai bus padaromi vienbalsiai, Rusijai ir Gudijai turint po vieną balsą. Tokiomis sąlygomis būtų beveik neįmanoma priimti svarbesnius sprendimus. Aukščiausios Tarybos pirmininkai keistųsi kas dveji metai. Sunku tikėti, kad Rusija leistų Gudijai į valdyti net dvejus metus iš eilės. Nenuostabu, kad ši sutartis buvo beveik užmiršta, kai tik praėjo prezidentiniai rinkimai ir kai buvo perrinktas Jelcinas. Daugumas politikų stebėtojų šį dokumentą laikė tik paprastu prezidentinių rinkimų triuku, kad laimėtų palankumą Jelcinui tarp rusų imperialistų. Atrodo, kad šios sutarties likimas bus panašus į ankščiau pasirašytų monetarinių ir muitų sutarčių, kurių Rusija nevykdė. Iki šiol iš Rusijos valdančiųjų sluoksnių Lukašenko domėjosi tik vienas generalas Lebed, kuris jį aplankė Minske ir pažadėjo paramą. Deja, Jelcinas atleido Lebed iš pareigų, ir Lukašenko prarado savo rėmėją. Tiesa, Kremliuje Lukašenko turėjo trumpą pasikalbėjimą su Jelcinu, bet nežinia, apie ką buvo kalbėta. Lukašenkai gal pakenkė ir tai, kad per antrąjį prezidentinių rinkimų ratą jis atsisakė remti Jelciną: jis buvo vienintelis iš CIS prezidentų, kuris neparėmė Jelcino.

Šios sutarties pasirašymui buvo ir nemaža opozicija pačioje Gudijoje. Nepaisant policijos trukdymų, šių metų kovo 24 dieną, prieš pat šios sutarties pasirašymą, Minske demonstravo net 40,000 patriotų gudų. Po šių demonstracijų Lukašenko liepė suimti du opozicijos vadus, Zenoną Pozniaką ir Sergejų Naumiką, kuriems pavyko išsislapstyti ir pabėgti į JAV, kur abu paprašė politinio prieglobos. Balandžio 2, sutarties pasirašymo dieną, be leidimo Minske vėl demonstravo tarp 20,000 ir 30,000 gudų. Taip pat ir Rusi-

jos gyventojų nuomonių apklausinėjimai parodė, kad didelė dauguma rusų yra priešingi re-integracijai, jei tai brangiai kainuotų.

Taigi, Gudijos, kaip nepriklausomos valstybės, ateitis yra miglota. Daug priklausys nuo pačios gudų tautos: ar per šių metų lapkričio 24 dienos referendumą jie leis Lukašenkai galutinai pasidaryti diktatoriumi; taip pat nuo to, kas valdys Rusiją. Jei po Jelcino Rusija bus valdoma demokratiškai nusiteikusių prezidento, Rusija ir toliau nesiskubins „priglausti“ į jos glėbį puolanti Lukašenką. Bet jei Rusijos prezidentu bus išrinktas imperialistas, Gudija formaliai pasidarys Rusijos satelite, o gal tik paprasta jos provincija.

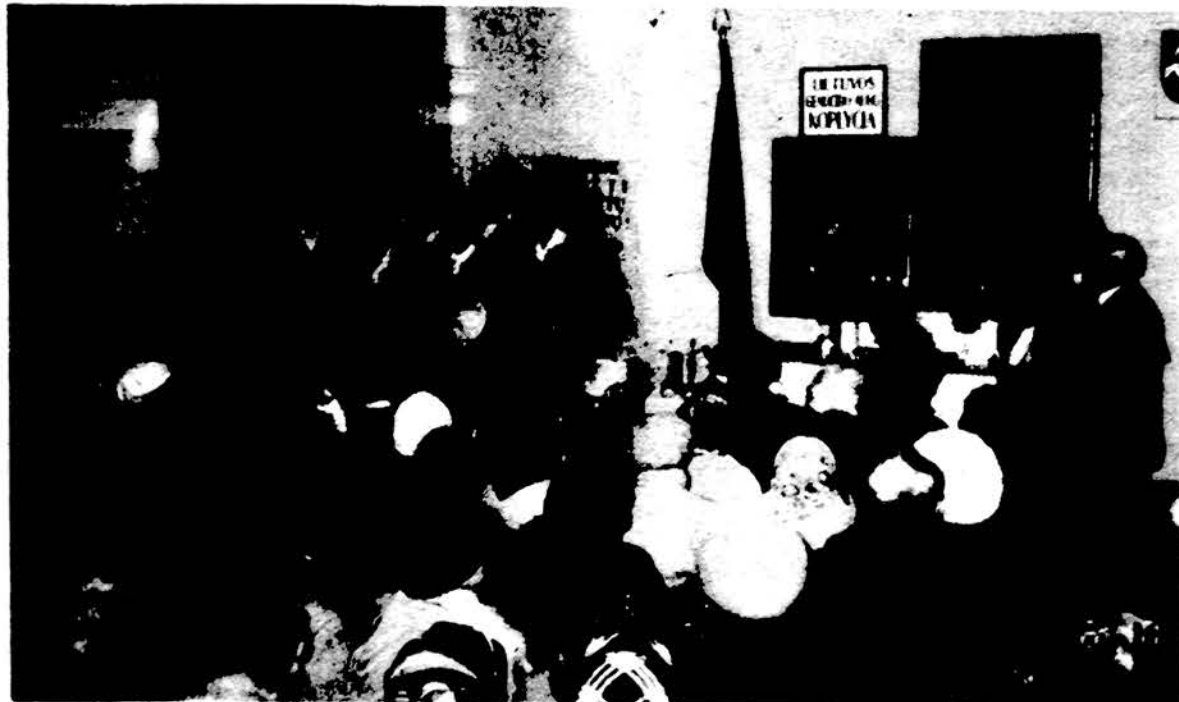
LIETUVIŠKA MOKYKLA GUDIJOJE

Lietuvos ministras pirmininkas Mindaugas Stankevičius šeštadienį, spalio 12 dieną, atidarė lietuvišką mokyklą Gudijoje lietuviškoje „saloje“ – Gervėčiuose. Iškilnėse dalyvavo ir Gudijos premjeras Michail Cigiris.

Lietuviškoje mokykloje mokysis 67 vaikai nuo pirmos iki dvyliktos klasės. Čia pastatyti ir šeši vienabučiai gyvenamieji namai iš Alytų gaminamų surinkamųjų konstrukcijų, kur įsikurs iš Lietuvos atvykę mokytojai. Tai pirmosios statomo Gervėčių krašto lietuvių švietimo ir kultūros centro įkurtuvės. Dar šių metų pabaigoje ar kitų metų pradžioje šalia mokyklos bus baigtas statyti moksleivių bendrabutis ir ateityje Gervėčiuose galės mokytis lietuviškų šeimų vaikai ir iš kitų Gudijos vietovių. Planuojama pastatyti kultūros namus, valgyklą, įrengti etnografinį muziejų. (ELTA 10.14)

KINTA LIETUVOS ŠEIMOS

Sociologai nustatė, kad Lietuvoje sparčiai daugėja neregistruotų santuokų. Jos sudaro apie 15% sukuriamų šeimų. Šeimos tyrinėjimai buvo atlikti 1994-1995 metais. Duomenys rodo, kad daugiau šeimų pradėjo kurti vyresnio amžiaus žmonės. Taip buvo prieškarinio Lietuvoje, kai vedavo apie 30 metų vyrai ir tekėdavo tik keleriais metais jaunesnės merginos. Po karo buvo ryškus oficialios šeimos kūrimo jaunėjų masės. Tradicinė katalikiška lietuvių šeima pastaraisiais metais gerokai keičiasi. Ji artėja prie vakarietiško modelio. Sociologai kartą pažymi, kad tokios tendencijos, tikėtai dar ryškesnės, pastebimos Latvijoje ir Estijoje. (LR, 11.06)

Šv. Mišios buvusiose KGB rūmuose š.m. spalio 27 d. aukotos už 1861, 1863 ir 1941 m. sukilėlius bei kankinius. Prieš pradėdant Mišias, kalba buvęs politinis kalnys inf. S. Žukas (dešinėje), o prie jo, Mišias aukojęs, Kauno Karmelitų parapijos klebonas, taip pat persekiotas KGB, kun. A. Keina. Mišių metu giedojo Vilniaus Arkikatedros choras (kairėje).

TĖVYNĖS LABUI

BALYS RAUGAS

65

– Jau anksčiau buvo Berlyno pageidaujama, kad pirmas atvažiuotų į Berlyną. Esąs reikalingas aptarti kai kuriuos, su Klaipėdos kraštu susijusius, klausimus. Tokių žinių gavau iš mūsų pasiuntinybės Berlyne ir iš vokiečių pasiuntinio Zechlino Kaune. Galimas daktas, kad Hitlerio vyriausybė man apgaudinėjo, bet taip pat galima manyti, kad Klaipėdos prijungimo klausimas iškilė tik paskutinę savaitę po Čekoslovakijos sugriuvimo ir po to buvo vykdoma greitesniu tempu. Aplamai, mes niekad nelaukėm ko nors gero iš pasitarimų Berlyne, todėl kiek galėję, esant reikalui vykti į Romą, vykau per Varšuvą, aiškindamas, kad man reikia pasimatyti su mūsų pasiuntiniu Varšuvoje. Man būnant Romoje, buvo gautas pakvietimas iš Berlyno aptarti kai kuriuos, su Klaipėda susijusius, klausimus. Norėdamas iš anksto sužinoti, kokia atmosfera Berlyne ir apie ką norima tarti, šifruota telegrama paklausiau apie tai mūsų pasiuntinio Berlyne. Buvo gautas optimistiškas atsakymas, kuris neleido spėti, kas mane laukė. Jeigu būtų galėjęs numatyti, kas vokiečių planuojama, gal būtų suradęs kokią išeitį grįžti į Kauną per Varšuvą. Gal tada ir Klaipėdos krašto klausimas būtų užtrukęs

bent keletą dienų. Berlyno stotyje be mūsų pasiuntinio buvau sutikęs ir Vokietijos užsienio reikalų ministro atstovą. Vakarieniui su žmona buvau pakviestas pas užsienio reikalų ministrą von Ribbentropą. Buvo pasitarinta, kokios spalvos suknelė mano žmona dėvėsianti ir kokios spalvos gėlės ji mėgstanti, kad būtų galima tinkamai dekoruoti stalą. Po pietų buvau pakviestas pas ministrą von Ribbentropą, kuris Hitlerio vardu kan arogantiškai tonu išdėstė dabartinės Vokietijos politiką, siekiančią visai revizuoti Versalio sutartį ir grąžinti Vokietijai visus, sutartimi nuo jos atskirtus, kraštus. Po įteigimo Bohemijos ir Moravijos protektorato atėjusi eilė Klaipėdos krašto ir Lancigo koridoriaus klausimams išspręsti. Su Lenkija jau pradėta tartis. Hitlerio ir paties Ribbentropo nuomone, Klaipėdos klausimas geriausiai išsprendžiama, kraštą tuojau grąžinant Vokietijai.

Tai išgirdęs pareiškiau, kad Klaipėdos kraštas prijungtas prie Lietuvos tarptautinėmis sutartimis ir Lietuva neturi teisės to klausimo savarankiškai spręsti. Kartu pareiškiau griežtą protestą prieš sumanymą atplešti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos. Tada jis basiai susinervino, įsitikinęs pradėjo bėginti po kambarį, šaukdamas, kad Lietuvos vyriausybė neturinti jokios teisės priešintis, grąžindamas, kad Lietuvos bandymas iškelti šį klausimą tarptautiniame forume būsis truktuojamas kaip labai nedraugiškas aktas Vokietijos atžvilgiu, tad vokiečių Reichui teksis elgtis su Lietuva kaip su ypač nedraugiška valstybe. Atidavus Klaipėdos

kraštą geru, t.y., susitarimu, Vokietija pasitenkinanti tik Klaipėdos kraštu ir nebereikalaujanti nė pėdos Lietuvos teritorijos. Kartu būsimos garantuojamos Lietuvos teisės Klaipėdos uoste. Jei Lietuva pasipriešintų šiam Hitlerio planui, tada tuoj būtų duotas įsakymas vokiečių kariuomenei jėga Klaipėdos kraštą prijungti prie Vokietijos. O jei vokiečių kariuomenė pradėtų veikti, jis, didžioji Vokietijos užsienio reikalų ministras, negalėjęs imtis jokių garantijų ir negalįs pasakyti, kur vokiečių kariuomenė tada sustotų.

Ribbentropas siūlė man tuoj pasirašyti, jo iš anksto paruoštą, Klaipėdos krašto prijungimo prie Vokietijos sutarties projektą. Jis stengėsi mane įtikinti, kad tuomet reiktų gauti tik Lietuvos valstybinių institucijų ratifikaciją, ir visas reikalias būsiąs baigtas. Aš griežtai atsisakiau tai padaryti, aiškindamas, jog mano, kaip užsienio reikalų ministro, įgaliojimai nėra tokie plati, kad aš galėčiau pasirašyti tokią, mano valstybės teritoriją mažinančią, sutartį. Tuo reikalu pirmiausia turėtų pasisakyti Lietuvos konstitucijos numatyti kompetentingi valstybės organai ir duoti man tinkamus įgaliojimus. Ribbentropas karščiuodamasis aiškino, kad tie organai tikrai sutiks patenkinti vokiečių vyriausybės reikalavimą, nes Lietuvai nebėra kitos išeitys. Ribbentropas, matydamas, kad negali mane paveikti, pagaliau nusileido ir sutiko pirmiausia ultimatumą perduoti Lietuvos vyriausybei. Reikalavimas buvo išdėstytas raštu ir man įteiktas, kad perduotų Lietuvos vy-

riausybei. Jis parūpino ir lėktuvą skrydžiui į Kauną. Atsisveikindamas pakartojo:

– Labai skubėkite, pone ministre, labai skubėkite! Su ultimatumu išėjau į koridorį, kur mane laukė mūsų pasiuntinys. Kai jis pamatė mano veidą ir kai aš keliais žodžiais paaiškinau, kas atsitiko, jo veidas neteko spalvos, pasidarė pilkas kaip žemė.

Lietuvoje pasidarė neramu. Beveik visi kaltino vyriausybę. Vyriausybė nutarė paskelbti sustiprintos apsaugos stovį visoje Lietuvoje, išskyrus Klaipėdą. Šilutės ir Pagėgių apskrity. Kovo 23 dieną kariuomenės vadas gen. Raštikis, prezidento įtaigojamas, paskelbė visuomenės dėmesį šitokią atsisaukimą:

„Kariai! Mūsų brangi Tėvynė, o kartu su ja ir visi mes, gyvename labai rimtą momentą. Tokiais rimtais momentais visų tautiečių akys žiūri į mus, kiekvienas mūsų žodis ir žingsnis yra atidžiai sekamas ir vienaip ar kitaip aiškinamas.

Mes negyvename vien jausmais. Visi mūsų sprendimai išplaukia iš mūsų karštų širdžių ir šalto proto. Taip galvojant, mums nebuvo netikėti paskutiniai įvykiai Klaipėdos krašte, taip pat mūsų nenustebino ir Lietuvos vyriausybės sprendimas Klaipėdos krašto reikalui. Mes nepasidoduome vien tik patriotinių jausmų bangai, nes gerai suprantame ir žinome, kokiomis sąlygomis ir aplinkybėmis visi tie įvykiai vyko.

(Bus daugiau)

Danutė Bindokienė

Lietuva rodo pavyzdį

Prieš maždaug septynerius metus, kai visos akys buvo nukreiptos į laisvės bruzdesį Rytų Europoje, Lietuvos vardas tapo labiausiai žinomas ir dažniausiai kartojamas, ne tik Amerikos spaudoje ir žinių laidoose, bet ir eilinių krašto gyventojų pokalbiuose. „Lithuania“ jau nebuvo kažkokia „nežinoma žeme“, bet narsi, nors maža, tauta prie Baltijos, staiga tapusi pavojinga galingajai sovietų imperijai, o visoms pavergtom tautomis – galbūt anga, pro kurią jos galėsiančios išsprūsti iš okupacijos vergijos.

Nei anuomet, nei vėliau, kai Lietuva paskelbė atstatanti nepriklausomybę, o ilgainiui iš sovietijos liko tik padrikų skeldrų stirta, mes, t.y. lietuviai, neabejojome, kad Lietuva buvo kietas kupstelis, apvertęs Sovietų Sąjungos vėžimą, iš kurio į laisvę išbėgė viso Rytų ir Vidurio Europa. Abejonės atėjo daug vėliau, kai tauta atsipeikėjo iš pirminio džiaugsmo ir susidūrė su ledine realybe. Užsienio lietuviai bejėgiškai stebėjo tos realybės purvą ir reikėd nusivylimą. Tuomet pradėta skeptiškiau žiūrėti ir į Lietuvos rolę didžiųjų – 1988, 1989, 1990 metų – perversmų laikotarpiu. Pasipiktinimą dar pagilino 1992 m. rinkimai, kai visa vyriausybė patikėta tiems patiems žmonėms, kurie neseniai kraštą valdė Kremliaus vardu.

Idomu, kad nusivylimą išreiškė ir Amerika – jau ne tokiais teigiamais straipsniais užsimindama apie Lietuvą, o ilgainiui ją tarytum visai pamiršdama. Dar to negana, atsirado aiški prielaida, kad kažkoku būdu Lietuvos pavyzdžiui pasėkė ir kitos, iš bolševikių okupacijos maždaug tuo pačiu laiku išsilaivinusios, valstybės, viena po kitos pakartodamos lietuvių klaidą – išrinkdamos į vyriausybę „pasibaltinusių“ raudonuosius. Buvo beveik galima manyti, kad dėl komunistų (tiesa, pasivadavusių kitais vardais) sugrįžimo į valdžią Rytų ir Vidurio Europoje kažkaip kalti lietuviai. Argi ne jie pirmieji pasinaudojo proga, Gorbaciovui kiek atleidus varžtus, ir nusigręžė nuo Maskvos? Argi ne Lietuva pirmoji pasiskelbė nepriklausoma? Argi ne jai pirmajai pavyko išprašyti iš savo teritorijos nemalonus svečius – sovietų kariuomenę? (Prisiminkime, kad estams ir latviams tas procesas truko bent metus ilgiau.)

Atrodė, kad anuomet visos pavergtos tautos, kvapą sulaukusios, stebėjo, kas tiems pramūstgalviams lietuviams atsitiks, kaip jie už savo neįtikėtiną dra-

są turės užmokėti. Juk rusiškajai meškai tereikėjo pakelti leteną ir užspausti laisvės troškimą... Kai tas neįvyko, išdrąsino ir kitos. Pavergtosios tautos iš sovietų imperijos pakrikus lyg tos patarlės „Samuolio bitėms“, subyrėjo ir pati imperija.

Po spalio 20 d., o ypač po lapkričio 10 d. balsavimų, renkant naują Seimą, Lietuvos vardas vėl atsirado Amerikos spaudoje, net vedamųjų skylyse. Malonu pastebėti, jog šį kartą atsiliepiamai labai teigiami, bet vis tiek bekartojiama nuomone, kad lietuviai vėl pirmiausia pirmieji visiška iš valdžios išspyrė buvusius komunistus, išrinkdami desiniuosius, o juo labiau – daugumą vietų atiduodami V. Landsbergio Tėvynės sąjungai. Nėra abejonės, kad Vytautas Landsbergis turi labai gerą vardą užsienyje, ypač Amerikoje. Iš dalies tas susizavėjimas Landsbergiu dar nenuklūkęs iš anų Sąjūdžio ir pirmųjų nepriklausomybės dienų, iš dalies yra paskatintas ir daugelio Landsbergio apsilankymų šiame krašte, kur jis imponavo savo išprusimu, inteligentiškumu ir mokerimu tvirtai pasisakyti įvairiais klausimais.

„The Washington Post“ (11.14) Landsbergį vadina „nepalaužiamu nepriklausomybės siekiu didvyriu“. „The Chicago Tribune“ (11.16) tvirtina, kad Landsbergis vykysiai 1990 m. „suraitė“ Kremlį ir paskelbė Lietuvą nepriklausoma, o dabar jam suteikta galimybė ne tik sudaryti koaliciją Seime, bet paskirti naują vyriausybę. „Financial Times“ (11.12) taip pat optimistiškai rašo apie dešiniųjų laimėjimą, paminėdamas, kad į pergalę atvedė buvęs prezidentas Vytautas Landsbergis.

Kadangi balsavimai kone tuo pačiu metu vyko ne vien Lietuvoje (nors ten buvo balsuojama pirmiausia), bet Bulgarijoje ir Rumunijoje, kur buvę komunistai taip pat ištumti iš vyriausybės, tikima, kad tvirtas politinis posūkis į dešinę pagaliau liudija tikrąją demokratijos pergalę, o komunistams suduotas toks smūgis, iš kurio jie jau nebeatstums. Ankstesnis kairiųjų kandidatų laimėjimas mėginamas aiškinti tuo, kad žmonės dar nebuvo gerai supratę laisvo pasirinkimo teisę, tad buvusieji komunistams, kurių okupacijos metais buvo įprasta bijoti ir tam tikra prasme net klausyti, pavyko balsuotojus apgauti. Visa tai jau praityta, o Lietuva vėl parodžiusi Rytų bei Vidurio Europai pavyzdį, kaip anuomet...

KAD NEUŽGESTŲ AUKOS DVASIA

BALFo direktorių suvažiavimas Clevelande

Bendras Amerikos Lietuvių fondas, lietuvių pasaulyje žinomas BALFo vardu, jau 52 metus su Centro valdyba, taryba, direktoriais ir daugybe tautininkų JAV-se vykdo didžiulius humanitarinius darbus. Šių metų metinio direktorių suvažiavimo rengimo garbė ir atsakomybė teko Clevelando skyriui, kurį sudaro: pirm. Vincas Apanius, ižd. Balys Steponis, sekr. Irena Johansonienė, kultūriniam reikalams Dana Čipkienė ir narė Ona Šilėnienė. Suvažiavę direktoriai spalio 18 d. vakare buvo pakviesti į Lietuvių namus vakarienei.

Spalio 19 d., šeštadienį, 9 val. ryto Lietuvių namuose pradėti posėdžiai, dalyvaujant 19 direktorių ir 13 negalėjusių atvykti direktorių igaliotinių. Buvo atstovaujama: Floridai, Ilinois, Kalifornijai, Michigan, New Jersey, Ohio, Pensylvanijai, Washington, DC, ir New Yorko valstijoms. Garbės prezidentu pakviestas: Marija Rudienė – Centro valdybos pirm. ir reikalų vedėja, direktorių tarybos pirm. Rimantas Dabšys iš Kalifornijos ir generalinis sekretorius Juozas Majauskas iš Philadelphijos. R. Dabšys pirmininkavo posėdžiams. Sekretoriatą sudarė: Česlova Bačinskienė, Bronė Motušienė ir Regina Juškaitė. Sudarytos mandatų, balsų skaičiavimo ir rezoliucijų komisijos. JAV ir Lietuvos himnus giedojo sol. Algirdas Brazis ir visi susirinkusieji. Po Vinco Apaniaus žodžio, sveikino Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, SJ, visus, kurie savo darbais atsiliepią į vargan patekusių žmonių prašymus. Kvietė išeiti, kad šis darbas ir toliau klestėtų. Marija Rudienė pasveikino direktorius ir jų igaliotinius, ypač dėkodama Juozui ir Marytei Majauskams. ALTo vardu sveikino Vytautas Jokūbaitis. Gautas sveikinimas raštu iš LB Clevelando apylinkės valdybos kopirmininkų Ados Stungienės ir dr. Viktoro Stankaus.

Prisimenant amžinybėn išeilavusį ilgametinį BALFo direktorių bei CV iždininką Kostą Čepaitį ir dir. Feliksą Andriūną, Vytautas Kasniūnas sakė, kad tos mirtys skaudžiai paliečia šios organizacijos darbą. Maldoje kun. G. Kijauskas prašė išeilavusiems amžinos ramybės, pakartodamas Kristaus žodžius: „Ką padarėte vienam iš mažiausių, padarėte man“.

Plačiuose šalpos darbuose

Direktorių (iš įvairių JAV miestų) pranešimuose ryškėjo pastangos padėti tėvynainiams su palaužtomis sveikatomis grįžusiems iš Sibiro, partizanams, kovojusiems už Tėvynės laisvę, invalidams, našlaičiams, ligo-

niams, daugiavaikėms šeimoms ir kt. Šioje trumpoje suvažiavimo apžvalgoje neįmanoma pateikti visų duomenų ir gerų darbų, kuriuos vykdo šie darbuotojai, nors juos jau ir slegia amžiaus našta. Trūksta jaunų ir darbščių rankų.

Cia pasitenkinama vienu kitu ryškesniu pavyzdžiu, rodančiu kokių plačių mastu BALFas liejasi į mūsų tautiečių labdaros darbus.

Elvyra Vodopalienė iš JAV sostinės pranešė, kad į Philadelphijoje sudaromus talpintuvus pasiuntė 97 dėžės šalpai daiktų; renkami pinigai ir siunčiami centrai. Čia gyvena nedidelis lietuvių būrys, todėl sunku surasti kandidatų valdyboms. Alfa Paziūrienė iš Los Angeles sakė, kad surinkta daugiau dvylikos tūkstančių dolerių; rengiami piniginiai vajai, pasiūta siuntinių Lietuvon. Siūlė Mariją Rudienę pakelti į garbės nars. Juozas Majauskas iš Philadelphijos teigė: „Dirbome gerai“. Išsiūta penki talpintuvai su gėrybėmis Lietuvos politiniams kaliniams, Tremtinių sąjungai, aklyjų mokyklai ir kt. Generalinis sekretorius dėkojo dr. Rožei Šomkaitėi ir visiems talkininkams. Iš viso per šešerius metus pasiūta 19 talpintuvų su arti septynių šimtų tūkstančių svarų išlaidomis. Talpintuvai siunčiami į didžiulius Lietuvos centrus. Prašymų daug. Skubi parama reikalinga grįžusiems iš Sibiro. New Jersey - Newark Vladas Audėnas pranešė, turis 35 narius; lankėsi Lietuvoje, ten praleidęs keturius mėnesius, lankė įvairius miestus, stebėjo, kaip BALFo šalpa pasiekia labiausiai jos reikalingus. Grįžusieji iš Sibiro labai reikalingi skubios pagalbos. Matė su kokia meile maistu – sriuba aptarnaujami „Betanijos“ valgyklos žmonės. Kasdien pamaitinama arti 600 žmonių. Jis palikęs 300 dol. šiam maitinimo centrui. BALFo centrui atvežė tūkstantinę.

Vincas Apanius, nuoširdus BALFo darbuotojas, jau kelinti metai vadovauja Clevelando skyriui, savo veikloje ypatingą dėmesį kreipia į spalio mėnesį vykdomą vajų, rengia gegužines, siunčia siuntinius. Skyrius dirba su „Partnership in Hope“ organizacija, kuri siunčia gydytojus į Klaipėdą operuoti vaikus su igimtomis veido, gerklių, gomurio ydoms. Klaipėdos universitetui pasiuntęs lietuvių kalba kr. gy. didžiulį siuntinį. Dabar yra surinkta anglų kalba mokslo veikalų, kuriuos, suradę mecenatų, netrukus gaus šis naujai įsikūrus universitetas. Renkamos piniginės aukos. Jau surinkta daugiau 4,000 dol. Šių metų vajus davė gražių rezultatų. Detroito dir. Vladas Staškus savo pranešime kalbėjo apie šio skyriaus šalpos

BALFo direktorių suvažiavimas Clevelande, iškilmingoje užbaigtųjų vakarieneje. Iš k.: Antanas Rudis, Marytė Majauskienė, Vincas Apanius, Marija Rudienė ir Juozas Majauskas. Nuotr. Vl. Bacevičius

reikalui rengiamas gegužinės, piniginius vajus. Jau surinkta keturi tūkstančiai dol. Tikisi, kad ši suma bus dar gerokai padidinta. Indianos-Beverly Shores dr. Vytautas Kasniūnas (jo skyrius turis 36 narius). Surinkama arti pusantro tūkstančio dol. Rengiamos Pocius sodyboje gegužinės ir kt. Cicero dir. Bronė Motušienė skundėsi, kad „ant pliko lauko, kelios pušelės liko“. Dar surandama 12 rinkėjų, kurie eina iš namų į namus, aplanko arti 200 pastogių ir surenka daugiau penkių tūkstančių dol. Juno Beach – Floridos atstovas teigė – vajaus metu surenkama arti 3,000 dol. Gegužinės duoda apie tūkstantinę pelno. Ilgametis dir. Albinas Dzirvonas, dabartinis CV vicepirmininkas pranešė, kad pasiūti 749 siuntiniai su avalyne, vaistais, vartotais drabužiais; vykdomi piniginiai vajai.

Spaudos komisijos pirmininkas Vytautas Kasniūnas prisipažino, esąs pabaramas, kad mažai rašas spaudai apie BALFą. „Pasižadavau nuo šios dienos rašyti“, – tvirtino žurnalistas. Bet priminė, kad nė viena organizacija neturinti tiek rašančių kolegų kaip BALFas. „Turime Reginą Juškaitę, Marytę Majauskienę, Elvyrą Vodopalienę, Oną Šilėnienę ir kitus direktorius, mokačius ir galinčius rašyti. Pamėginsiu šviesti geru pavyzdžiu. Rašyti ne tik vajaus proga, bet per išstisus metus“.

Diskusijų fone

Direktoriai kalbėjo „šviesiai ir tiesiai“. R. Dabšys perskaitė buv. iždininko a. t. Kosto Čepaitio paruoštą paskutinių dešimties mėnesių apyskaitą (iki š. m. rugsėjo 31 d.) Ji bus paskelbta spaudoje. Marija Rudienė, nenuilstanti BALFo pirmininkė, pakelta į Garbės nars. Nuoširdžiausi plojimai ir linkėjimai nuskambėjo jos garbei. Antano ir Marijos Rudžių šeima tikrai verta šio kuklaus pripažinimo. Ši šeima buvo pagerbta ir Katalikų bažnyčios – Popiežiaus medaliais: Antanas Šv. Gregorijaus ordinu ir Marija Pro Ecclesia et Pontifice medaliu.

Savo puikiai paruoštame pranešime M. Rudienė džiaugėsi, kad visi galime dirbti didelį ir

naudingą darbą. „Didi mums dovana yra Juozas ir Marytė Majauskai iš Philadelphijos. Visi kartu gelbėjame mūsų tėvynainius. Visi dovanų siuntiniai skirstomi labiausiai reikalingiems: ligoniams, iš Sibiro grįžusiems, daugiavaikių šeimoms, invalidams, partizanams. Stipriai kontroliuojama, kad siuntinių gėrybės nepatektų į „judąją rinką“. Vaistai, ir maistas, ir avalynė, ir drabužiai, ir pinigai pasiekia labiausiai reikalingus. Pirmininkė užsiminė ir „Betanijos“ virtuvę, kuria rūpinasi Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis. Ji dėkojo BALFo vardu visiems remiantiems lietuvių šalpa, išryškindama dr. Rožės Šomkaitės didelį įnašą siuntiniams į Philadelphijos talpintuvus. M. Rudienė – dar kartą dėkojo Philadelphijos Majauskams, pažeidžiam, kad jų išsiūti talpintuvai sudaro 15 traukinio vagonų. Buvo aiškinamasi dėl tolimesnio Vasario 16-sios gimnazijos remimo. BALFo dovanos pasiekia ir Suvalkų trikampį. Prašė, kad ateinančių metų direktorių suvažiavimu rūpintųsi Los Angeles, Kalifornijai.

Diskusijoje dėl pranešimų pasisakė dar keli direktoriai. Teirautasi, kodėl nutraukta parama Vasario 16-sios gimnazijai, kur dabar mokosi 94 mokiniai, dauguma iš Lietuvos. Tvirtinama, kad ten atvyksta turtingųjų šeimų vaikai išmokti vokiečių kalbą. Jų tėvai gali mokslo išlaidas patys padengti. Vincas Apanius, gavęs laišką iš gimnazijos direktoriaus Šmito, prašančio paramos. Kai kas suabejojo, ar verta siųsti drabužių. Majauskas sakė, kad siuntiniais tikėtai geri, švarūs drabužiai į Suvalkų trikampį. Sibiro lietuviams ir kitiems. Majauskas pažadėjo, kad bus išleistas lankstinukas apie BALFą bendrai. Aiškinamasi, kur padėti BALFo archyvus.

Užbaigtųjų vakariene Arti 130 kvelelandiečių kartu su direktoriais šeštadienio vakare susirinko iškilmingai vakarienei. Čia dalyvavo ir dr. Gintautas Sabataitis, Klaipėdos partnerystės koordiniatorius, prof. dr. John De Steffano, jau tris kartus vadovavęs gydytojų išvykai į Klaipėdą, dr. Vytautas Grykša, neurochirurgas iš Kretingos jau antrą kartą atvykęs pagilinti praktinius darbus Clevelando klinikose. Susirinkusieji pasveikino naująją BALFo garbės narę Mariją Rudienę, sugiedodami „Ilgiausių metų“. Pristatyta Gražina Kudukienė – Partnerystės in Hope iniciatorė ir organizatorė.

Pirmininkė M. Rudienė dėkojo visiems Tėvynės mylėtojams už auksines širdis. Labdara aplanko silpniausius. Mes čia gyvenantieji laukėme Tėvynės laisvės. Amerikos lietuviai daug dirbo, kad ta laisvė būtų sugrąžinta. Pagalba ir dabar jau nepriklausomam kraštui reikalinga. Daug laimėsime dirbdami kartu.

Padėką reiškiant BALFo garbės ženkleliais buvo apdovanoti Regina ir dr. Rimvydas Šliažai ir kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Pasveikinta naujoji Lietuvos garbės konsulė Ingrida Bublienė. Padėkota Nijolei Kersnauskaitėi už suvažiavimo leidinio suredagavimą ir Dievo Motinos parapijai už išspausdinimą.

Vakaro koncertinę dalį atliko sol. Algirdas Brazis, padainuodamas: „Kur bakūžė samana“, „Tango Nocturno“, „Žinau aš dainą vieną“. Solistė mezosopranas Aldona Stempuzienė – „Duok ranką man“, „Plaukia sau laivelis“ ir kartu su vakarienių dalyviais „Brangiausias spalvos“ ir „Žemė Lietuvos“.

Clevelando BALFo skyrius visą suvažiavimą pavyzdinčiai tvarkė. Direktoriai išsivežė gerus prisiminimus.

Vacys Rociūnas

Malonus pabėdavimas prie vaišių stalo BALFo direktorių suvažiavimo užbaigtųjų vakarieneje, Clevelande. Iš k. – Ona Šilėnienė, sol. Algirdas Brazis, Vladas Staškus, Regina Juškaitė ir Rimantas Dabšys. Nuotr. Vl. Bacevičius

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalb. lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPŪTIS

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jarkauskas, tel. 708-969-2658.

PIGIAI – AUTOMOBILIAI!

Mes padedame juos parduoti ir nupirkti tiesiai iš varžytinių, mažesnis kainomis, įvairių modelių, taip pat po nedidelių auto avarių. Siunčiame auto, jų dalis, didesnio svorio suuntas, taip pat asmenines suuntas (Lietuva: 55 centai už svarą. Kreiptis: tel. 708-201-0586.

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deckys

Tel. 312-585-6624

REAL ESTATE

GRETT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5859
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKIUS

- Perkant ar pardudant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įrašavimas vežimui
- Perkant ar pardudant namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuokaida

FOR SALE

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė – \$33.00

8 svarų statinaitė – \$19.00

Skambinkite:

708-687-5677

po 4 val. p.p.

Pristatome UPS

NAUJA KASETĖ

„ŠIRDIES DAINA“

Išleista Pašvaistės choro London, Ont. Kanada

Gaunama „Drauge“

Kaina 11 dol. Su persiuntimu 13 dol.

LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO.

anglų kalba. Autorius Antanas J. Van Reenan

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiško kilmės ištakos, analizuojama ta ligi šiol negyventa vertybių konfigūracija. Studijų dinamiškumo eigoje, skverbiamasi į diasporos mentalitetą, išryškinama Rytų Europos mintijimo variacijos, aiškinama. Kaip apsiginklavus sava ideologija, galima taikinti sugretinti savojo tautiško pagrindus su Amerikos tautiško principais.

Knyga pradėdama 19-to amžiaus lietuvių tautiško supratimą-pajautimą. Dėmesio centre – lietuvių ateiviai. Apsiribojama Čikaga. Pirmoji banga (lietuvių ateiviai) (1867-914) – lietuvių, daugumoje ekonominiai emigrantai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valetiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) – be didesnių išimčių, profesionalai, išsimokslinę, atvykę ne savo noru ir ligi D.P. (displaced persons) – varda. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Vaiduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.

Knygą sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su persiuntimu 27 dol. Illinois gyv. dar pridėda 2 dol. valetijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

LIETUVIŲ TAUTOS SOVIETINIS NAIKINIMAS

Arvydas Anušauskas

Pratarmėje rašoma: „Tai, kas pasakojama šioje knygoje, yra pagrįsta Lietuvoje ir Rusijoje rasta archyviniais dokumentais, liudytojų prisiminimais ir naujausiomis mokslo studijomis“.

Išleido Lietuvių tautinis kultūros fondas, Chicago 1996; 494 psl., kieti viršeliai.

Kaina su persiuntimu JAV \$18.48.

P.S. Illinois gyventojai dar pridėda valetijos mokesčio 8.75% (\$1.32). Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

TRANSPAK - nuo š. m. gruodžio 2 d. persikelia į „Draugo“ patalpas: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel.: 773-838-1050

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams AIR CARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI

Du patys populiariausi - tai 55 svarų įvairaus maisto už \$98 ir šventinis už \$39.-

\$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

\$39.- tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, vaisių sultys, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, vitaminai.

Pageidaujant prisiūsiame smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Mūsų atstovybė Lietuvoje: Vilnius 26-28-27, 26-24-27

Sol. Aldona Stempuzienė.

DAINA SPAUDOS LABUI

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Š. m. gruodžio 6 dienos vakare Floridos St. Petersburgo Lietuvių klube įvyks koncertas-pokylis, kurio tikslas surasti lėšų Draugo fondui ir ta pačia proga Floridos lietuvių estetiško jausmus atgaivinti aukšto lygio koncertu, kurio programą atliks populiari solistė, mezzosopranas Aldona Stempuzienė. Pokylio programoje taip pat dalyvaus „Draugo“ redaktorė Danutė Bindokienė, samojinga ir įdomi kalbėtoja. Koncerto repertuaras bus įvairus, sudarytas iš dainų ir operų arijų, tuo patenkinant įvairaus skonio klausytojus. Šalia estetiško malonumo ir progos linksmai papuotauti, savo buvimą kiekvienas svečias konkretiai prisidės prie Draugo fondo papildymo, kas yra ypač svarbu, nes spauda yra pagrindinis užsienio lietuvių dvasios, testinimo ir išlikimo ramstis, kurio nevalia prarasti, nes užsienio lietuviai yra išsilaisvinusieji Lietuvai dabar nei kiek ne mažiau reikalingi negu buvusios vergijos metais.

Abejonės nėra, kad Floridos lietuviams daug džiaugsmo atneš žymioji mūsų solistė Aldona Stempuzienė, nuėjusi ilgą dainos kelią nuo Vokietijos pabėgėlių stovyklų iki labai sėkmingų gastrolų Šiaurės ir Pietų Amerikoje, dainavusi su garsiausiais Amerikos simfoniniais orkestrais, atlikusi sudėtingus operų vaidmenis Amerikos miestų ir Čikagos Lietuvių operose. Didžiojoje JAV ir Pietų Amerikos spaudoje ji buvo kritikuojama nepaprastai aukštai įvertinta, tiek už jos balsą, tiek už vaidybinį talentą ir menišką bei jausmingą kompozicijų interpretavimą. Dauge lyje dainininkų konkursų ji buvo apdovanota medaliais ir yra įdainavusi nemažai plokštelių. Jos repertuare yra ir harmonizuotos lietuvių liaudies

dainos, ir lietuvių bei pasaulinių kompozitorių kūriniai. Šalia to, Aldona Stempuzienė neribojama savo gyvenimo akiračio vien daina. Po savo vyro a.a. Juozo Stempuzio, ilgamečio „Tėvynės garsų“ radijo valandėlių vedėjo mirties, ji 1992 metais perėmė to populiarų radijo programos redagavimą ir Cleveland Music School Settlement dėsto dainavimą. Paprašyta ką nors apie save pasakyti, ji pasisako kukliai ir net sentimentalai: „Renukuosi sunkų kelią – negaliu prasišversti iš liūdesio. Dainuoju apie žemę kryžių ir smūkelių, apie nykstantią tautą prie Nemuno krantų, ir apie geles iš šieno, ir aguonėles, ir apie naktį šnabzdanti medžius, ir šurpilas dainas apie sakalus...“ Tačiau toks sentimentas netrukdo, tik skatina su kitais dalintis daina, o didžiausią džiaugsmą jai teikia dainavimas kuriam labdariniam tikslui paremti, kaip Lietuvos našlaičiams, buvusiems partizanams, tremtiniais, BALFui ir t.t. Ši kartą jos dainavimas skiriamas Draugo fondo papildymui.

Aldonai Stempuzienei, kaip ir daugumai užsienio lietuvių, yra brangios viešnagės tėvynėje, ypač jei su viešnage yra susijęs koks įnašas į Lietuvos gyvenimą. Šių metų vasaros gale išvykus į Lietuvą su Čikagos Lietuvių operos nariais kaip vienintelė solistė, ji su Kauno Muzikiniu teatru rugsėjo mėn. 14 dieną Kaune ir rugsėjo 17 dieną Vilniuje atliko motinos vaidmenį K. V. Banaičio operoje „Jūratė ir Kastytis“ ir grįžo į namus tik spalio 1 dieną.

St. Petersburgo lietuvių namuose įvyksiančiam pokyliui ji parinko įvairų repertuarą, nors niekada nebuvo linkusi patalinti publikai, tačiau natūralus polinkis į dainų įvairumą jai leidžia pereiti nuo liaudies

LAIŠKAI

PARTIZANŲ DAINININKŲ VIEŠNAGĖ AMERIKOJE IR KANADOJE

Jau daug buvo rašyta apie dar gyvus likusius partizanus ir jų vargus grįžusiems iš komunistinės vergijos kalėjimų ir stovyklų. Nepriklausomos Lietuvos vyriausybei valdant LDD partijai, šių laisvės kovotojų padėtis ėjo blogyn. Šių didvyrių paremimui, buvo suorganizuota Lietuvos Partizanams globos fondas, kuris užsibrėžė remti vargan puolusių partizanų – tremtinių, suteikiant bent iki 200 dolerių pašalpą. Ši pašalpa bus teikiama tol, kol gerasirdžiai tautiečiai aukos pinigų. Reikia atsiminti, kad ir aukotojai sensta ir iškeliauja į Anapilį, aukotojų skaičius mažės. Vienas aukotojas rašė: „Esu 90 metų, bet remsiu, kiek galiu“; kita našlė taip pat rašė: „skiriu auką iš mažytės pensijos“. Esame dėkingi tiems, kurie aukuoja po 1,000, 500, 300, 200, 100 ir tiems, kurie atsuntė 50; 25; 10, 5 ir net 1. Reikia pažymėti, kad Lietuvos partizanų-tremtinių 10,000 dolerių suma parėmė Tautos fondas. Šalpai yra jau pasiekiama 51,000 dolerių. Supažindinimui lietuvių visuomenės su partizanų dainuojamomis dainomis, kada jie dainuodavo miškuose ir bunkeriuose, buvo sudaryta Lietuvoje 5 asmenų grupė iš partizanų ir tremtinių. Ši vokalinė grupė pasivadins „Girių aidas“, po intensyvaus pasiruošimo, atvyko į Ameriką ir lankėsi net Kanadoje. Jų dainos ir atlikimas buvo sutiktas labai palankiai.

Yra tikra Dievo dovana, kad išlikome gyvi ir galėjome gerų žmonių organizuotumo dėka aplankyti Jus ir perduoti kovos dvasią, išlikusią dainose, – išsireiškė dainininkai. Jie taip pat pabrėžė, kad atvyko čia ne gauti dovanų, bet atsidėkoti lietuviškai visuomenei už partizanų – tremtinių rėmimą aukomis. Taip pat norėjo parodyti, kad dėl Lietuvos laisvės kovoję ne generolai – aukšti kariškiai, bet daugiausia kaimo ir miestelių jaunomenė, paaukodama savo jaunus gyvybes dėl Lietuvos laisvės. Šiai vokalinei grupei dainuojant Jaunimo centre, Alekso Plenio buvo padarytos vaizdajuosės ir dainų kasėdės, neimant užmokesčio. Jonas Adomavičius, M.D., sužadėtas dainininkų nuosirdumu ir pasiaukojimu dėl Lietuvos laisvės, juos apdovanojo ir taip pat apmokėjo už vaizdajuosčių padarymą. Kasėčių pasisekimas buvo stebėtinai gausus: kur tik buvo dainuojama, visada buvo

dainos į operos ariją ir tuo patenkinti bet kurio klausytojo skoni. Abejonės nėra, kad tai bus nepaprastai pasisekęs vakaras, tai reikia tikėtis, kad nepristigis bilietų, klausytojų estetiško jausmai išgyvens džiaugsmo puotą, o Draugo fondas praturtės...

dainos į operos ariją ir tuo patenkinti bet kurio klausytojo skoni. Abejonės nėra, kad tai bus nepaprastai pasisekęs vakaras, tai reikia tikėtis, kad nepristigis bilietų, klausytojų estetiško jausmai išgyvens džiaugsmo puotą, o Draugo fondas praturtės...

jų trūkumas. Asmenys, norį įsigyti vaizdajuosčių ir kasėčių, gali kreiptis į Aleksą Plenį.

„Girių aidas“ dainininkai pabrėžė, kad jie yra labai dėkingi Marijai Remienei, už paskatinimą sudaryti dainininkų grupę ir sudarymą sąlygų apsilankyti Amerikoje ir Kanadoje. Taip pat yra dėkingi Albinui Hofmanui, aukojusiam savo laiką, už vežiojimą jų po Kanadą. Dėkoja asmenims, juos priglaudusiems, ypač Birutei Jasaitienei ir visai Lietuvos Partizanų globos fondo valdybai. Taria nuosirdžiausią ačiū tautiečiams už įvertinimą jų pastangų.

Yra dėkingi vietovių koncertų rengimo pirmininkams, jų komitetams nariams už gražų priėmimą ir parodytą nuosirdumą. „Grįžę į tėvynę Lietuvą, kalbėsime tautiečiams, kad išveivija yra tautiškai gyva ir kovojanti, dėl Lietuvos laisvės išlaikymo“, – sakė partizanai.

Visos gautos pajamos, apmokėjus kelionių, rengimo, salių ir pragyvenimo išlaidas, bus skiriamos partizanų – tremtinių šalpai.

Reikia pasidžiaugti, kad lietuvių visuomenė, ypač vyresnioji karta, gausiai dalyvavo priėmimuose ir koncertuose, nepagalėdama aukų tolimesnei didvyrių šalpai. Šie dainininkai parodė, kad, įdėjus daug darbo pasiruošimui, prisijungus socialistui Vincentui Kupriui ir sumaniam vadovui Antanui Paulavičiui, galima išieiti ir iš plačią lietuvių visuomenę.

Antanas Paužuolis
Chicago, IL

LAIŠKAS MIRUSIAM BROLIUI

Tai vis iš tylos man žodžiai gimsta. Bet per Vėlines tylim ir meldžiamės. Gimsta tie žodžiai ir į paukštį, į duoną, į gėstantį vakarą virsta. Noriu prie Tavo kapo, brolau, priklaupti, noriu Tau žvakę uždegti, bet negaliu – Tu taip toli. Ir šaukiu – nors niekas manęs negirdi – kodėl? Vartau tavo 1944 metais man rašytą laišką iš Berlyno, kurio taip ir neišsiuntė. Tik dabar ji gavau. Tik po Tavo mirties, brolau, galiu sužinoti apie Tavo vargus ir klajones. Tąkart rašei, kad sugrįžti... ir tikėjime, kad kitas šv. Kalėdas švęsim taikoje ir namuose. Kas gi galėjo numanyti, kad tik po 30 metų grįši į Lietuvą iš Čikagos. Grįši ir vėl po penkių dienų išskrisi atgal, už vandenyno.

Neužlipsim, brolau, ant Klebonkalnio tėviškės, nepasakosi, kaip Tau Berlyne sunku buvo, kaip alkanas į fabriką eidavai dirbti, kaip retkarčiais žolių viralo ar supelėjusios duonos teigaudavai. Skaitau tavo laišką – tokį liūdną, kupiną namų šilumos, ilgesio ir nerimo. „...Kaip ten Jonas su Andriumi...“ – klausiu Tu apie brolius. Ir kas galėjo žinoti, brolau, kad po kelių metų Andrius bus kalėjime, o Jonas ir Vacys bus ištremti į Sibirą. Akyse mirga Tavo rašyti žodžiai: „...gal jau Papos visai nebeamatysiu, gal nebesulauks jis manęs... Tu paprašyk, kad jis nepyktytų, kad aš ir ne taip dabar pasiilgiau, bet širdy esu tikras sušalus. Bet dar taip norėčiau jį pamatyti...“

Nė metai nepraejo po šių Tavo parašytų žodžių, o mūsų Tėvų kas mirė. Pameni, kai atvažiuavęs 1991 m. ant mamos ir ant tėvo kapo geles sodinai... Vėlinių vakarą ten žvakės degsiu. Tik Tavo, Broniaus, kapo nepasieksiu. Tavo, kuris mane, mažiausią iš visų brolių, priglaudavai ir vietoj mūsų anksti mirusios motinos paguodavai.

Priglundu prie Tavo kadaise rašyto laiško, prie Tavo neišsipildžiusių svajonių pasaulio ir prašau maldoje – pabūk dar. Pabūk dar, Broniau, su manimi, kai aplinkui krinta debesų

blūtas, pabūk ties kapo kryžium kur tėvų vėlės vaikšto, pabūk dar po tėviškės medžių šešėliais. Dar maldoj pabūk su manim ant Klebonkalnio, kur briedžiai raguose kelia žvaigždes, kur Tavo ir mano, brolau, likimai Viešpaties delne supasi. Pabūk dar su manim ir Vėlinių žvakės liepsnelėje sušilk.

Jurgis Rečevičius
iš Vilniaus

„DRAUGE“, DRAUGAUK..

Ačiū „Draugui“. Labai labai ačiū! Tik dienraščio dėka susiradau jaunų, gimnazijos laikų draugę Mildą Skorobogataitę. Ačiū ir tai lietuvaitei, matyt, pažinėjusiai mano draugę. Perskaitė mano straipsnį „Kai skaitome 'Draugą'“ („Draugas“, 1995.01.10) iškirpo ir nusiuntė į Kanadą (draugę gyvena ten), ir mano adresą, matyt, gavo iš redakcijos.

Gavusi mano straipsnį Milda Skorobogataitė-Zemckas buvo maloniai nustebinta tokio netikėtumo ir jau kovo mėnesį parašė man, siuntė nuotraukas. Deja, dėl nežinia kur dingstančių užsienio laišku, dviejų su nuotraukomis negavau. Pamačiau, kad ieškau adatos šieno kupetoje. Juk praėjo „tik“ penkiasdešimt vieneri metai! Nusprendžiau, kad mano draugę, arba gyvena kažin kur, arba jos nepasiekia „Draugas“, arba „suamerikonėjusi“ paprasčiausiai neprisimena senų laikų ir senų draugų. Išsiskyrėme kai mums buvo keturiolika!

Kiti du laišukai pasiekė mane ir pradžiugo. Draugė ruošėsi į Lietuvą. Pasirodo – verta ieškoti, tik kalnas su kalnu nesueina... Susitikome pas mane. Lietuviški vėdarai ir išsiskyrimo kaip nebūta. Kiek džiaugsmo, išpūdžių, aikių, jimų, vartant anų dienų nuotraukas. Kiek prisiminimų. Išsiskyrėme jaunos ir gražios, susitikome tik gražios... Aplankėme Kryžių kalną, Joniškį (ten gyvena mano dukra). Draugę pamatė Kryžių kalną pirmą kartą.

Ryšių palaikome. Iki graudulio sujaudino neseniai gautas nuosirdus, užuojautos kupinas draugės laiškas (vasarą netekau vyro) ir nuotraukos, paskutinės su brangiu man žmogumi. Ačiū Milda!

Mielas „Drauge“, koks brangus likai man, koks mielas ir nepamirštamas. Liūdna tik, kad dienraštis jau nebelanko mūsų, nebedraugauja su mumis. Ačiū Elonai Vaisnienei bei seserims Mikalauskaitėms (rodos), jų tėvų name yra biblioteka, kurios kiek galėjo rėmė mus – buvo užsakišios „Draugą“.

Vytautas Šeštokas iš Los Angeles, CA visiškai teisus, rašydamas, kad mes, radviliškiai, labai dėkingi Amerikos lietuviams, kurie mūsų bibliotekai buvo užsakę lietuvių dienraštį („Draugas“, 1995.01.27, Nr. 18) – nutiesę tiltą iki mūsų. Deja, ir Jūsų galimybes, matyt, ribotos, dienraščio nebegau name, ryšys su jumis nutrūko. Kaip būtų malonu, jeigu Amerikos lietuvių dėka mes vėl draugautume.

Aldona Kiršanskienė-
Baumilaitė
Radviliškis

Pastaba. Gal kas iš mūsų skaitytojų sutiktų pratesti numeratą? Adresas: Aldona Kiršanskienė-Baumilaitė, Aušros aikštė 3-16, Radviliškis.

DĖKOJU IR ATITAISAU

Dėkodama mieliems lietuvių periodinės spaudos redaktoriams mano tėvelio mirties data. Jis buvo pašauktas į Amžinybę 1941 m. kovo 17 d., ne 1942 m., ir nepasitraukė iš Lietuvos 1944 m., „išsigandęs represijų“, kaip

A.†A.
ZIGMAS PRIELAIDA

Po skausmingos operacijos New York, N.Y., buvo Viešpaties pašauktas š.m. lapkričio 15 d. 10:45 val. vakaro. Išėkis ramybeje, Zigmai, po tiek liūdesio ir džiaugsmo valandų patirtų gyvenime. Neilgai Tau teko patirti Tėvynės globą.

Nuliūdę: žmona Betty, Fanwood, N.J., duktė Sabrina su šeima, Seattle, WA, sūnus Petras, Fanwood, N.J., broliai Eugenijus, San Francisco, CA ir Narcizas, Ženeva, Šveicarija su šeimomis, taip pat gimines Lietuvoje.

PADĖKA
A.†A.
KOSTAS NENORTAS

Po insulto komplikacijų, 1996 m. rugsėjo 26 d., sulaukęs 76 metų, Amžinybėn iškeliavo mūsų Vyras ir Tėvas. Gimęs Lietuvoje, Alytuje, Amerikon atvyko prieš 47 metus ir visą laiką gyveno ir dirbo Bostone kaip elektros inžinierius. Velionis buvo akademikas skautas ir ilgametis Skautų Fondo išdinininkas.

Dėkome visiems draugams ir pažįstamiems iš JAV, Kanados ir Lietuvos už pareiktas užuojautas, geles. Mišių aukas ir visiems taip gausiai palydėjusiems Kostą į Amžino Poilsio vietą.

Dėkingi už atsisveikinimą koplyčioje inžinieriams: J. Vasiui, C. Mickūniui, Vyt. Žiaugrai, v.s. P. Molui ir v.s. Laimai Kiliulienei už pravestą skautišką „sudie“. Šeimos vardu atsisveikino sesuo Vida.

Sirdingas ačiū klebonui kun. F. Kontautui už atnašautas šv. Mišias ir palydėjimą į kapines bei velionio lankymą ligos metu.

Vietoje gėlių Kosto atminimui buvo suaukota L.S. fondui 1,000 dol. ir Lietuvos Vaikų globai \$1,500.

Nuliūdę: žmona Ina Šimėnaitė, sūnus Rimas, broliai ir seserys Lietuvoje.

A.†A.
STASIUI KAZLAUSKUI

mirus, giliame liūdesyje likusią žmoną EMILIJĄ ir gimines Lietuvoje nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Elena ir Juozas Ambrozaitė
Jadvyga ir Kazys Barūnai
Ada MonkienėBrangiai Seseriai
A.†A.
ALDONAI JURKUTEI

Lietuvoje mirus, broli PRANĄ JURKŲ ir šeimą nuosirdžiai užjaučiame.

Buvę Pabaltijo universiteto profesorai
ir studentaiA.†A.
JONAS STOŠKUS

Minint a.a. Jono vienerių metų mirties sukaktį, maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose, lapkričio 23 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje, ir kartu pasimelsti už mylimąjį Vyra, Tėvą, Senelį ir Prosenelį.

Liūdinti šeima

„Rudens simfonija“ labai teigiamai nuskambėjo pernai, skambės ji ir šiemet. Tai ne koncertas, o madų paroda, rengiama Pasaulio Lietuvių centro Lemonte lapkričio 24 d., 12:30 val. p.p. Kaip matome iš nuotraukos, pernai buvo labai linkama (taip šadama ir šiemet). Iš kairės: kun. Juozas Vaidys, SJ, Danutė Bindokienė, Vytautas Bindokas ir dr. Leonas Kriaučiūnas. Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Girių aidą“ partizanų dainos vieneto dainininkai po labai sėkmingų 12 koncertų Kanadoje ir JAV, į Čikagą sugrįžta lapkričio 19 d. vėl vakare, o lapkričio 20 d., trečiadienį, išvyksta atgal į Lietuvą. Norintieji su jais atsisveikinti ir šiltai lietuviškai išslydėti, kviečiami susirinkti prie „Seklyčios“ 12:30 val. p.p. „Girių aidas“ suteikė mums daug malonumo, atvykime jiems padėkoti ir atsisveikinti.

Pastaruoju metu mūsų skaitytojai labai nusiskundžia blogu pašto patarnavimu — jie „Draugą“ gauna nereguliariai (net netolimuose Čikagos priemiestuose gyvenantys). Mūsų administracija deda visas įmanomas pastangas, kad patarnavimas pagerėtų. Kai praėjusią vasarą įvyko persitvarkymas Čikagos centriniame pašte, keliant ir naujas modernias patalpas inventorijų ir žmones, atrodo, buvo užmiršta perkelti ir jų „smegenis“, tai ir prasidėjo įvairiausi sutrikimai. Kai kurių Čikagos priemiestų pašto vadovybės nuosirdžiai stengiasi pagerinti „Draugą“ pristatymą savo apylinkės gyventojams. Vienas tokių yra Cicero pašto viršininkas, kuris dirba su lietuvių atstovu Mindaugu Baukum. Jis laišku padėkojo M. Baukui už pagalbą ir prisidėjo, kad „jei problema nepasitaisys iki šio (t.y. lapkričio) mėnesio paskutinės savaitės“, jam pranešti. Laišką pasirašė Martin F. Hudik, „Postal Customer Advisory Council of Cicero“, sekretorius.

Lietuvių Operos penki laimėjimai, stebint trims šimtais žmonių Jaunimo centro salėje, buvo išrinkti pokylio metu lapkričio 16 d. Šimto dolerių vertės bilietų turėjo Romas Shatas iš Floridos, pusantro šimto — Bronius Nainys iš Lemonto, dviejų šimtų penkis — Irene Jonušis iš Oak Lawn, IL, penkis šimtus laimėjo Jean Valaitis iš Čikagos, o tūkstantinę — Edmundas Neimavičius iš Telsių, Lietuvoje.

x **Andrius Povilaitis**, Lietuvių Katalikų Susivienijimo kuopu # 45, # 85 ir # 95 finansų sekretorius, dėl sveikatos iš tų pareigų pasitraukia. Minėtų kuopų nariai visais reikalais turi kreiptis į Susivienijimo centrą.

x **Patikslinimas**. Lapkričio 13 d. „Draugo“ laidoje, a.a. S. Mikulskio mirties prisiminime, įsivėlė klaida. Sakiny „O jau septyniolika metų...“ turi būti: „O jau trys metai...“ Atsiprašome.

x **TRANSPAK praneša**: „Statistikos Departamento duomenimis, Lietuvoje 1995 metais 100 tūkstančių gyventojų teko 11.7 nužudymo, tuo tarpu Latvijoje — 18.2, o Estijoje — 22.2 nužudymo“. **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos** į Lietuvą. Maisto siuntiniai. **TRANSPAK**, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772. (sk)

x **TRANSPAK praneša**: „Nuo š.m. gruodžio 2 d. mūsų įstaiga persikelia į DRAUGO patalpas.“ (sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo
visų rūšių stogus.
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 10 val.

Lietuvių fondo pagalba įgalina JAV LB Kultūros tarybą pasiūlyti atpigintus „Draugo“, „Dirvos“, „Darbininko“, „Eglutės“, „Bridges“ ir „Lituanus“ prenumeratas naujiems skaitytojams. Žr. informaciją, išspausdintą šestadienio „Drauge“.

Jonas Vainauskas, Chicago, IL, „Draugo“ knygyne išgijo leidinių už didesnę sumą. Taip pat nemažą sumą dolerių knygyne išleido ir G. Stoniūtė iš Chicago, IL. Esame dėkingi už dėmesį lietuviškam spausdintam žodžiui.

Dr. Nijolė Stankevičiūtė.

APSAUGA NUO GRIPO „SEKLYČIOJE“

Susitarus su dr. Nijole Stankevičiūte, per Sv. Kryžiaus ligoninę, spalio 23 d. „Seklyčioje“ buvo skiepijama nuo gripo. Nors laikas buvo skelbtas nuo 10 val. r. iki 12 val. r., tačiau jau 9 val. ryte pradėjo rinktis norintieji gauti skiepus, kiekvienas norėjo būti pirmesnis. Dr. Nijolė Stankevičiūtė, pasikvietusi tris padėjėjas, skiepijimo darbą atliko pasigėrėtinai. Buvo paskiepyta apie 150 asmenų, ne tik iš Marquette Parko, atvyko nemažas skaičius iš Oak Lawn, Lemonto ir kitų priemiestų. Skiepijosi ir „Seklyčios“ šeimininkės, kad nesuširgtų ir galeitų gardžiai gaminti maistą. Kadangi „Seklyčioje“ tą dieną vyko ir pasiruošimai „Girių aidą“ koncertui bei kiti susirinkimai, spūsties nebuvo galima išvengti. Bet visiems užteko vietos, nes laukiantieji skiepu buvo kantrūs ir malonūs, bei dėkingi energingai daktarei Nijolei Stankevičiūtei už jos puikų patarnavimą savo tautiečiams.

x **Dr. A. Rugienė** paaukojo \$50 „Saulutės“ studentų valgyklai. Danutė Kurauskienė \$20 ir B. Kožienė \$20 Marytės Dailidienės atminimui. Ačiū! „Saulutės“ skvrius, Daytona, FL. (sk)

x **A. A. Petro Juodikio**, Chicago IL atminimą pagerdami giminės auoko Lietuvos našlaičiams tai: Jonas ir Giedrė Stankūnai — \$30, Alfa Juodikis ir R. R. Chumbook šeima \$80. Viso \$110. Reiškiamie užuojautą velionio žmonai ir kitiems artimiesiems, o aukotojams dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x **Arfa** — tai dangiškos muzikos instrumentas, kurį išgirsime „Saulutės“ muzikos ir poezijos koncertelyje „LYRIKA“, sekmadienį, gruodžio 1 d., po 11:00 val. šv. Mišių, Lietuvių dailės muziejuje Lemonte. Programoje Audrė Budrytė, Audronė Gaižiūnienė, Ričardas Sokas. Visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis. (sk)

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLA

Didingas Marquette Parko lietuvių bendruomenės švyturys, kadaise pirmavęs Lietuvių Bendruomenės veikloje, pradeda užgesti. Tai laiko ir aplinkos pasikeitimo veiksniai. Daugelis jos gyventojų „išskrido“ į šiltes kraštus, jaunoji karta išplaukė į naujas žaliuojančias lankas. Likome tik užsispyrėliai, norintieji išlaikyti lietuvių sukurtus centrų lietuviškais.

Sumažėjus žmonių skaičiui, į šią Lietuvių Bendruomenės apylinkę yra įjungtos Oak Lawn, Burbank, Evergreen Park, Bridgeview vietovės. Marquette Parko jungtinei LB apylinkinei vadovauja Aldona Palukaitienė — pirmininkė, Jeva Paulauskienė — renginių vadovė, Rasa Grigaitytė — sekretorė ir A. Pauzuolis — narys. Pirmininkė nusiskundė, kad sunku surasti asmenų, kurie prisidėtų prie veiklos pagyvinimo. Pirmininkės pastangų dėka bandoma ką nors nuveikti. Sunkiausiai yra su nario mokesčio rinkimu.

Ši apylinkė užsibrėžė globoti Klaipėdos vaikų namus, kuriems kartą į metus nusiunčiama rūbų, muilo miltelių, batukų vaikams ir daug kitų smulkų, namams reikalingų, daiktų.

Šios bendruomenės nariai ir talkininkai, vadovaujant Aldonai Palukaitienei, tvarkė žmonių nuvežimą ir grąžinimą į X tautinių šokių šventę bei pabėgimo vakarą. Buvo suorganizuota 11 autobusų, kuriems vadovavo Salomėja Daulienė, Vida Sakevičiūtė, Ieva Paulauskienė, Birutė Albert, Nijolė Kaveckienė, Birutė Ruzuta, Mindaugas Baukus, Romas Raciūnas, Vida Raciūnienė, Rūta Koncienė ir Aldona Palukaitienė. Autobusų patarnavimais pasinaudojo apie 500 asmenų, tuomi padidino dalyvių skaičių šokių šventėje.

Pirmininkė A. Palukaitienė talkino bilietų platinimui Čikagoje ir Lemonte.

Veiklos paskatinimui ir lėšų sutelkimui bus bandoma suruošti koncertą, pabėgimo vakarą pietus bei vakarones. Sunkumai susidaro su salėmis, nes vyresnieji ne visada yra linkę važiuoti į tolimesnes vietas. Marquette Parko parapijos salė ne visada yra laisva, o Jaunimo centras vakarais sunkiau pasiekiamas.

Gavus salę, bus bandoma praveisti drabužių, muilo, pirmosios pagalbos reikmenų, dantims va-

Čikagos lietuvininkų mokyklos mokiniai, susirinkę prie žuvusiųjų del Lietuvos laisvės paminklo Jaunimo centro sodyje, švenčia Vėlines.

lyti šepetukų, miltelių, batų ir kitų vaikams reikalingų daiktų rinkliavą. Diena ir vieta bus paskelbta spaudoje, radijo laidoje ir parapijos biuletenyje. Visas siuntas Klaipėdos vaikų globos namams, už labai prieinamą kainą persiunčia „Atlanta“ siuntimo įstaiga.

Marquette Parko apylinkės LB pirmininkė pastebėjo, kad ir Lietuvai tapus nepriklausomai, veikla negali užsibaigti. Mes esame dar labai reikalingi lietuvių bendruomenei, pagalbai Lietuvai ir ypač jaunajai lietuvių kartai.

A. Pauzuolis

LIETUVOS VAIZDAI „SEKLYČIOJE“

Lapkričio 5 d. trečiadienio popietėje kun. Antanas Saulaitis, SJ, „Seklyčioje“ pateikė labai įdomią programą kuri, nepaisant lietaus, buvo pripildyta vyresniųjų.

Antrą val. programą vedė Elena Sirutienė pasidžiaugė gausiais lankytojais ir pakvietė kun. A. Saulaitį. Jis „paruošęs aparatūrą, pademonstravo savo pagamintas skaidres iš kelionių po Lietuvą. Programą pavadino „Per 80 minučių aplink Lietuvą“. Pradžioje dar paaiškino, kad keliai visiškai nemokami, lankė daug užkampinių vietovių, atradamas vis ką nors nauja, įdomaus. Aplankė Aukštaitiją, Dzūkiją ir Žemaitiją. Parodė daug meniškų kryžių, iš medžio išdrožintų Rūpintojėlių, ypač daug bažnyčių.

Pradėjo nuo kunigaikščio Vytauto sostinės Trakų, kur dar ir

šiandien tebegyvena karaimų kolonija ir turi vienintelę visoje Lietuvoje savo šventovę, vad. kenesa. Jų namai galais atgręžti į gatvę ir vis su trimis langais. Karaimus į Lietuvą parsikvietė did. kun. Vytautas, padaręs savo asmenų apsauginiais kariais, ir vėliau apgyvendino Lietuvoje. Parodė ir apsigynimo sieną iš paprastų akmenų. O dabar restauruotoje pilvyje įkurtas muziejus, kur sulaukiama daug turistų net iš kitų kraštų.

Toliau parodė pačią seniausią Lietuvos sostinę — Kernavę su gražia bažnyčia, klebonija ir netoli miestelio stūkstencius piliakalnius. 14-ajame amžiuje čia buvo didelis miestas. Toliau rodė įdomesnes Aukštaitijos vietas: Anykščių bažnyčią su smailiais bokštais, Inturkės seną bažnyčią su įdomia varpine ir daug kryžių šventoriuje. Toliau Palūšės medinė bažnyčia, Linkmenis ir ežerą, kuriuo ežui demarkacijos linija, tai Vilnių buvo okupavę lenkai. Parodė Panevėžio nedidutę bažnytelę, aptarnaujamą marjonų; liuteronų kuklią šventovę.

Tuomet nusikėlėme į Žemaitiją. Pamatėme Viduklę, Rainių koplyčią prie Telsių, kuri vadinama kankinių koplyčia. Ir pagaliau garsieji Kražiai (kur ir man teko baigti gimnaziją), balta puiki Skerdynių bažnyčia, buvusios jėzuitų kolegijos aptriušę mūrai, dabar privati nuosavybė. Antroji Kražių Šv. Mykolo bažnyčia, medinė, buvusi mokiniių bažnyčia per karą visiškai sudeginta, likusi tik įdomi mūrinė varpinė, dar Vytauto laikais pastatyta. Toliau Kestaičiai, kur irgi vyko panašios skerdynės, kaip Kražiuose. Dar parodė naujaitelaitę Kaltinėnų bažnyčią. Ir štai Telsiai — Žemaitijos sostinė ir pasisūlė mūramis ir puikia katedra. Matėme ir garsųjį Medvegalio kalną, o netoli ir pati Švėkšna su labai originalia bažnyčios altoriumi. Degučiai, pasižymėję savo trikampė bažnyčia.

Keliaujame į visiemis žinomą Kretingą, kur seniausias Žemaitijos pranciškonų vienuolynas. Ten dabar įsikūrė Šv. Antano gimnazija ir mergaičių kolegija. Pasisukta į pietus link Jurbarko prie Nemuno. Kiek į rytus — Seredžius, Raudonės pilis, piliakalnis ir garsieji Vitėnai, salelių centras. Parodė dar Gelgaudų pilį, Martyno Jankaus sodybą. Pasukta link Nemuno aukštupio: čia Pūnia, toliau Merkinė ir Druskininkai su mineraliniais šaltiniais ir M.K. Čiurlionio kapu.

Pabaigai parodė atgamintas spalvotas Žalgirio mūšio lietuviškas vėliavas. Pati įdomiausi — raudona su juoda meška viduryje. Tai Žemaitijos herbas.

Taip netruko prabėgti 80 minučių, ir mūsų vadovė kvietė visus pietų. Kun. A. Saulaitiui, SJ, pateikusiame mylimos Lietu-

vos originalius vaizdus, visi smarkiai plojome. Lauksime ir vėl kito trečiadienio.

Apol. P. Bagdonas

Prel. Juozas Prunskis, žurnalistas, visuomenininkas, daugybės fondų steigėjas ir mecenatas, dar ir dabar dažnai bendradarbiaujantis „Drauge“, parėmė savo dienraštį 105 dol. auka. Esame jam nuosirdžiai dėkingi.

„Rudens simfonija“ — tai metinė Pasaulio lietuvių centro madų paroda, jau ateinantį sekmadienį, lapkričio 24 d., 12:30 val. p.p., centro didžiojoje salėje. Naujajaus rudens ir žiemos mados, įdomūs spalvų deriniai, įvairūs stiliai. Daug modeliutojų, daug ir drabužių. Skanus maistas, graži aplinka, maloni draugų ir pažįstamų draugija. Atvykę ne tik pasigėrėsite šių metų madomis, bet paremsite Pasaulio lietuvių centrą, kuris mums ir ateinančioms kartoms labai reikalingas. Paskubėkite užsisakyti stalus ar pavienes vietas, nes jų jau nedaug. Rezervacijas priima: Irena Kriauciūnienė 708-301-8183, Irena Kazlauskienė 630-257-8346, Nijolė Maskaliūnienė 708-361-5128.

IS ARTI IR TOLI

DU JEZUITAI UŽBAIGĖ DARBUS

Afrikos Zimbabvėje lapkričio 6 d. mirė jėzuitas Brolis Mykolas Andriejauskas, 82 m., nuo 1938 m. dirbęs įvairiose misijose stotyse amatų mokytoju, sodininku, visad irbiu. Kiles iš Gargždų, 1933 m. Pagrįžuvyje įstojo į jėzuitus ir pasisūlė misijonierium į Afriką. Išmokęs anglų ir čiabuvių kalbas, drauge su kunigais lankydavo misijų stotis. 1979 m. dėl sukilimų Br. Andriejauskas drauge su Br. Stasiu Tamkvačiu metus gyveno pas lietuvių jėzuitus Čikagoje. Br. Andriejauskas išgarsėjo pasaulinėje spaudoje, kai, 1984 m. nuvykęs Lietuvon, buvo sovietų sulaukytas ir išsiųstas lauk. Paskutinį kartą Čikagoje atostogavo 1986 m., aplankęs brolį Baltimorėje ir kitus gimes JAV. Prieš keletą metų ilgesnį laiką praleido Lietuvoje, kur tebegyvena brolis ir sesuo.

Lapkričio 16 d. Urugvajaus sostinėje Montevidejuje mirė T. Jonas Sukackas, SJ, lietuvių parapijoje išdirbęs 41 m. Gimes angliakasių šeimoje Senatoriuje, Pensilvanijoje, užaugo ir mokėsi Lazdijų apylinkėse. 1933 m. įstojo į jėzuitus ir po naujokyno Pagrįžuvyje dar mokėsi Kaune, vėliau Innsbrücke, Gallarateje (Italijoje), Romoje ir Lojolos universitete Čikagoje. Buvo vienas pirmų trijų lietuvių jėzuitų namų

steigėjų Čikagoje. 1955 m. išvyko į P. Ameriką, kur dėstė lotynų bei graikų kalbas ir dirbo lietuvių Fatimos Marijos parapijoje. Visą gyvenimą domėjosi kalbomis, kurių mokėjo bent 16. Sveikatai susilpnėjus, prieš keletą metų apsigyveno urugvajiečių jėzuitų slaugykloje, kur rankose turėdavo arba rožinį, arba kuria nors kalba knygą su atitinkamu žodynu. Po šermenų lietuvių bažnyčioje lapkričio 17 d. palaidotas vieno lietuvių mazoniečių Cerro kapinėse netoli bažnyčios.

Kun. A. Saulaitis, SJ

NEPAVYKSTA ATGAUTI TĖVO NAMUS

Kalifornijoje gyvenantis Vytautas Šliūpas, viešėdamas Lietuvoje, rūpinosi atgauti tėvo, dr. Jono Šliūpo, namą Pėnagoje. V. Šliūpas nori praplėsti šiamė name įkurtą muziejų, atveždamas dr. Šliūpo archyvą iš JAV. Be to, Vytautas Šliūpas turi surinkęs daug senų dokumentų bei lietuviškos literatūros, kurie taip pat papildytų muziejų. V. Šliūpas norėtų įrengti ir skaityklėlę, kurioje lankytojai rastų daug jo surinktų amerikietišku, angliškų knygų apie Vakarų istoriją.

Dėl nuosavybės grąžinimo V. Šliūpai kol kas nepavyksta susitarti su Lietuvos valdžia. Nepavykus susitarti ir šiemet, jis ketina kreiptis į Helsinkio komisiją, kuri veikia Vašingtone prie Amerikos Kongreso ir Senato.

Neseniai ši komisija pradėjo rūpintis nuosavybės grąžinimu Rytų ir Centrinėje Europoje. Kaip tik šiuo metu komisijos nariai pradeda oficialiai tirti, kodėl nuosavybė grąžinama taip lėtai. Vytautas Šliūpas mano, kad šios komisijos dėka nuosavybė Lietuvoje bus grąžinta, ne tik Lietuvos piliečiams, bet visiems tiems, kurie turėjo turto Lietuvoje. (LA, 09.24).

MIRTIES METINIŲ MIŠIOS

Praėjo metai, kai negailestiną mirtį atskyrė mūsų tėvelius — a.a. Eleną ir a.a. Praną Sidzikauskus: šesiu savaitė laikotarpyje abu pasitraukė į Amžinybę. Š.m. gruodžio 1 d. bus aukojamos Mišios už abiejų sielą Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Los Angeles, CA. Aldona, Arvydas, Andrius, Paulius, Romas ir Audra Kudirkai prašo visus gimes ir pažįstamus už juos pasimelsti ir savo mintyse juos prisiminti.

NKVD GENEROLAS APIE LIETUVĄ

Vytautas Šliūpas išvertė į lietuvių kalbą knygos „Ypatingos užduotys“ dalis, kurios susijusios su Lietuva. Knyga parašė buvęs NKVD generolas, užsienio reikalų departamento viršininkas ir Lavrentiaus Berijos asistentas ypatingiesiems uždaviniais Pavel Sudplatov. Ši knyga neseniai pasirodė Didžiojoje Britanijoje anglų kalba. Pasak V. Šliūpo, daugelis dalykų apie Lietuvą buvo įslaptinti ir tik dabar pradeda iškilti į paviršių. Dabar atsiranda žinių apie sovietų infiltravimą į lietuvių išeiviją, iškyla žmonių pavardės, dokumentai. V. Šliūpas teigia, kad tarp išeivijos žmonių buvo ir yra KGB agentų. Tiesa, jų pavardės tuo tarpu viešai neskelbiamos. Kai kurie jie yra gerai žinomi žmonės.

Iš jų buvo reikalaujama skaldyti bendruomenę, pranešti, kas kur ką veikia, ir apskritai daryti tai, kas buvo naudinga Sovietų Sąjungai. V. Šliūpas neabejoja, kad iš dalies nutrukusi KGB agentų išeivijoje veikla aktyvėja, nes į ją įtraukiami jaunesnioji karta. (LA, 09.24)